

Timbre de Cardone

Jan Jansz. Starter

bron

Jan Jansz. Starter, *Timbre de Cardone*. Jan Jansen Starter, Leeuwarden 1618

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/star001timb01_01/colofon.php

Let op: werken die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn.

Tot de Kunst-vroede Lesers.

*ROemwaerde gheesten, die, misschien, dit spel sult lesen
Met een keurigh oogh schijnt het u vreemt te wesen,
Dat het dus onbewrocht comt over voor de dach? hoe so?
Ick ben gheen Heynsius, gheen Hooft, gheen Bredero.
Wiens vloyende ghedicht, en wel ghevoechde reden
Ick niet nae volghen can, dan met seer traghe schreden.
Doch ick heb hier nae 'tgheen men hoogh in 'trymen acht.
(Naer uyt ghekipte re'en) in 'tminste niet ghetracht,
Mijn eenich ooghen merck, was, 'tspel wel af te deelen
Op dat het cierlijck, cort, en werckelijck mocht speelen
Heeft het nu daer alleen d'aenschouwers in vermaect
So heb ick 'twit daer ick nae doeld' op 'thoofst gheraect
Maer so veel moet ick noch tot mijn ontschuldigh' segghen
Hoe wel ick daer noch prijs, noch eer met in sal legghen
Dat wat men metter haest en sonder aendacht maect
Seer seldom tot den top van goet ghedicht gheraect
En dit heb ick, om re'en, die ick verswygh gheschreven
So spoedich als het my de pen heeft opghegheven
Dan ghy sult segghen weer, ('twelck ick in 'tgoet verstaet)
Is 'tinder ijl ghemaect, het werck is weer daer nae
Doch ick verhope dat hier in de welghesinde
Gheen vreemde woorden noch gheen hardicheyt sal vinden
Want dat zijn dinghen die ick Eeuwich heb met vlijt
In alle mijn ghedicht ghelijck de pest ghemijt
Neemt dit dan aen in danck en wilt het gheen door lesen
Dat u in 'tspeelen sou veel aenghenamer wesen
En ick sal u Eerstdaechs, o vrienden (so ick mach)
Wat Cierlycker gherijm gaen gheven voor den dach.*

I. S T A R T E R Gunst baert Nijdt.

Waerschouwinghe tot den Leser.

So hier Doctoer of Boer u raeckt, denckt (zijt ghy schrandere)
Daer meent hy my niet met, dat schiet hy op een ander.

Tot Lof des Autheurs.

ROemt vry wijs-gierich *Griek*, met d'eer-gierich *Romeyn*,
 Op dijner talen nut, als oft ghy waert alleyn
 De put, daer uyt dat wy het water moeten scheppen,
 Eer wy ons *Tong*, oft *Pen*, in ne'er-duyts durven reppen:
 O neen, dit's ijdel waen die eygen liefd' dij baert,
 Ons meening can genoech in ne'er-duyts zijn verclaert,
 Sonder dat wy een woord dij hoeven te ontlennen,
 Dus laet *Homerus* vry naer *Grieken* reysen henen,
 Laet *Maro* oock sijn Dicht vry schryven int *Latijn*,
 Laet vry *Terentium*, met *Plauto* daer sy zijn,
 Wy soecken haerder niet, wy zijnse niet behoevich,
 'tZy tot *Bly-vreudich* of tot tranich *Truyr-spel* droevich,
 Tot bortich *Batement*, of *Minne-versen* die
 Ick in ons Moederstael, so konst-rijck vind en sie,
 Dat ick, door *Redens dvyvang*, moet opentlijck belyen,
 Dat 'toud Gedicht en is by 'tnieuw maer leurderye,
 Vraegt ghy my naer 'tbewijjs, ick seg 'tis niet van noo',
 Wat hoefter meer bewijs als' twerck seyt, 'tis al-soo.
 Siet hier het konst-rijc werck eens cloecken Dichters aerdich,
 Die geen prijs heeft van doen: maer dubbel prijs is waerdich,
 Want hy in onse tael, *Don Timbre de Cardoon*,
 Doet spreecken op't *Toneel*, met een so claren thoon,
 Van treffelijcke re'en, en woorden uyt gesondert,
 Dat elck die 'thoort, daer af, op 'thoogste is verwondert.
 Trost nu *Coud vriesch Land*, praelt *stercke leeuuvich stadt*,
 Dat gh' in u pael begrenst, dat ghy in u muyr bevat,
 Een soo zin-rijcken Hoofd, een soo Konst-rijcken Dichter,

Een claer Leyd-*Star ter* nood, elck duyster oogs verlichter,
Die in sijn vloeyend' dicht so vast en seecker gaet,
In soeticheyte van stijl, en wel gheraemde maet,
Dat ick gheloof hy moet van *Pallas* zijn ghebooren,
Of dat hem *Pallas* heeft als eyghen Soon vercooren,
Nu *Star ter* wijl ghy leeft, steeck dijn hooft in de lucht,
Op dat ons oog beoog de glans van dijn gherucht,
So sal elck *Sangs-godin* tot dijn arbeys beloonen
Dijn naem met eer, dijn hooft, met lauwerier becroonen.
En of 'tgrof onverstandt, uyt nijt, dy weygert eer,
D'eer sal dy evenwel nae volghen als haer Heer:
Want ghy by ons niet min g'acht zijt, als by Hollander
Zijn *Heynsius*, en *Hoof*t, *Bredero* of *Vermander*.
Het oude Spreek-woord seyt, dat *hy is vveert ghe-eert*
Die deugdelijck profijt elck met genuchten leert,
Dit doet ghy *Star te* recht, tot nut van al de Friesen,
Die door u helder licht sien moghen *'tbest te kiezen*.

BOVDEWYN I. WELLENS

Verkiest het beste.

***Ode, Ter eeren vande Tragy-Comedie, Ghedaen door den Konstryken
I.I. Starter.***

VRye vriesche kloeke geesten,
Komt mal tzamen minst en meesten,
Om laurieren t'kloecke hooft,
Dat veel dichters glants berooft
Door zijn lieve *Minne-lieden*,
Door zijn *Reden-ryx* bedienen,
Door zijn zoete boerdery,
Die verdryft de fantasy,
Door bly-lacchende *Comedy*,
Of bebloede traan-*Tragedy*,
Door al wat zijn kloek breyn teelt,
Ende mildelyck ons deelt
Twelck zijn lessen om te leeren,
Die int Konsten dal verkeeren,
Trappen zijnt en lief gelok,
Tot het zoete *Hoef-slaghs* zok:
Tot Konstryken *Myter-Berge*,
Gaat hy ons altzamen tergen
Hy is klare *Star-ter* toog,
Vvaar op elk Lief-hebber toog
Houdt om vinden d'*Eeren-Haven*,

Dichter dankbaar neemt zijn gaven
Ende scheidt daar in vermaak,
Volgt hem als een zeker baak,
VVilt daer by u werk af peilen,
G'lyk die, tmarber vocht bezeilen
Om te vlieden het verdool,
Op de *Noord of Zuyder-Pool*
Op bekende veile baken,
Vlytig hare gissing maken
Doet ook zoo, en met u vloet,
Volgt des flicker *Star-ter* nood.

Star-ter liefde van ons allen,
Laat u helder licht vry brallen
Rijst, rijst haastig op u hoogt,
Dat u elk met lust beoogt
En d'hoofd-slapen eerlyk cieren,
Met een krans van Olivieren
(*Konst-Goddinnens* groen geteel,
Zittend op *Musas* Toneel
Int Banket van dry maal dry,
Zusters, die met *Ambrosy*
Ende *Nectar* t'allerstede,
Toeven die by hun *Zoekt vrede*.

OLIVIER zoekt vrede.

Inhout des Spels.

*D*On *Timbre*, Grave van *Colisan*, seer hoogh ghesien by den Coningh van Arragonien, hebbende een seer bloedighe slach in *Cicilien*, teghens de Franzoysen, gheslaghen, (die naemales wiert ghenaemt de *Vesperen* van *Cicilien*) en dat om de groote Moordt die daer onder de Franzoysen gheschiede, comt by gheval voor by het venster te lyden van *Fenicie*, een Eedele Iuffrou, Dochter van *Lionato*, oldt zijnde omtrent 15. Iaren, ende nochtans begaeft met alle volmaecktheden, die men in een sterflijk mensch sou connen vereyschen, het welcke den Grave so vierich heeft doen branden in haer minne, dat hy dach noch nacht gherusten con, hy gheen middelen siende om haer sijn minne t'ondecken (vermidts het in *Cicilien* gheen eerlijcke Dochter gheoorloft is, met eenich Mans persone spraecke te houden) maeckt kennisse met een Oude Vrouwe, die ghewoonlijck een huuse van de ghemelde *Fenicie* verkeerde, ende doet door haer soo met brieven, als Claechliedekens (want gheschencken dorst hy haer noch niet senden) aensoecken om

haer wederminne te ghenieten, maer te vergheefs, want *Fenicie* hoe wel maer 15. Iaren oudt zijnde, hiel nochtans de eere soo vast in haer ghedachten, dat alle listicheden die de Graef door 'toudé Wif aenleyde, vruchtloos ende sonder eenighe nutticheden, ghebruyckt wierden, de Grave eyndelijck siende dat hy niet con verwerven. Overpeynsende de volmaecktheden harer deuchden, haer standtvastighe cuyscheyt, ende onverghelijckelijcke schoonheyt, wiert van zinne haer tot sijn Huysvrouwe te trouwen. Ende laet sulcx haren Vader door seker Edelman, synen vriend aen dienen, die 'tselvé (seer verheucht zijnde) bewillicht, dit gheruchte verspreyde sich daetelijck door gantsch *Messine*, so dat het ter ooren quam van seeker Edelman, ghenaemt *Gironde*, (die eerst nieuwelijcx van *Castilien* 'thuys quam) ende de ghemelde *Fenicie* grondelijck beminde, dese hem selven dus versteecken siende, meende te rasen, derhalven verghetende alle eere, redelijckheyt, ende trouwe, bedocht hoe hy twist mocht verwecken tusschende ghemelde Grave ende *Fenicie*, ende sont derhalven seecker panlicker nae de Grave toe, die onder 'tdecksel vande plicht dien hy de Grave schuldich was, hem wijs-maeckte dat de Dochter oneerlijck was, ende dat hy een vriendt hadde die soo dickmael by haer boeleerde als het hem gheliefde, daer by voeghende so de Grave hem beloven wilde, de gheluckighe liefde van sijn vriendt niet te melden, ende hem niet te beschadighen, dat hy hem leyden soude, daer hy 'tselvs sou moghen sien, de Grave seght het hem toe, ende laet hem ter plaetsen, hem vande Panlicker aenghewesen, op den bestemden tijdt vinden. Ondertussche, laet *Gironde* een van sijn Dienaers cleeden in Eedel-

mans ghewaet, ende sendt hem, verselschap met den Panlicker, ende eenighe ghewapende knechts, naer de bestemde plaets toe, twelck was een ghedeelte van *Fenicies* Huysinghen daer niemant in woonden, ende daer de Vensters vast nacht en dach open stonden 'tghemelde Gheselschap daer ter plaetse comende, liet de vermomden Eedelman, de Ledder rechten teghen de Vensters an, ende clom daer in, de Grave dit siende, ende wanende dat hy waerlijck by *Fenicie* inclom, gingh half woendende van gramschap wech ende stuyrden des anderen daeghs, den Eedelman dien hy te vooren ghebruyckt hadde om t'Houwelijck te maecken, ende liet den Vader aensegghen dat hy sijn Dochter niet begeerde, segghende dat het een loose Hoer was, daer by voeghende veel Claegh-redenen over haer ontrouwe, &c. 'tWelck de Dochter (haer ontschuldt wetende) soo ter herten nam dat sy meenichmael swijmde, ende nae veel clachten over de Heyloose valscheyt vande Grave, blijft sy al heel wech de Roep vanden Doodt *Fenicie* wordt door gantsch *Cicilien* verspreyt, doch ghebeurt het, terwijl de Moeder haer vermeende Dochter begon te wasschen, dat sy wat levens op haer herte voelt, ende doet derhalve so veel weer warme Doecken &c. Dat sy en de[el] weder tot haer selven comt, dit dus gheschiedt zijnde bestellen sy haer op 'tLandt, by haer Moey, ende laten niete min de Roep van haer Doodt daer volherden, begraven oock met groote pracht yet anders in haer plaetse, *Gironde* vernemende de Doodt van sijn Liefste, ende siende hem in sijn hope bedroghen, ghepijnicht van sijn gheweten, ontdeckt den Grave de gantsche Verradery, ende begeert dat hy, tot wraecke van sijn Liefste, hem wil doorsteecken, de Grave

slaet het af, ende begeert dat hy met hem gaen sal nae de Vader, ende ontdekken hem naecktelijck hoe de saecke toeghegaen was, *Gironde* bewillicht het, gaet met hem, ende ontdekt het de Vader, 't welck de goede oude Man hoorende, seer verblijdt zijnde, dat sijn Dochters onnooselheyt openbaer gheworden was, begeert van de Grave een bede, 'twort hem bewillicht, hy versoekct van den Grave dat hy gheen Vrouwe, buyten sijn voorweten, ende bewillinghe soude trouwen, dit belooft hem de Grave, ende een wyle daer nae, gheleyt hy de Grave ter plaetsen daer *Fenicie* was, die nu door 'tverloop des tijds so verandert was, dat haer de Grave niet en con, de welcke (voldoende sijn beloften) haer trouwt, sonder te weten wie hy troude, eyndelijck, nae lange redenen ontdekt hem de Vader hoe de saecke was toeghegaen, ende wie hy ghetrouwt hadde, 'twelck de Grave met groote verwonderingh aenhoorende, wort de vorighe droefheyt in groote blijdschap verandert, ende *Gironde* trouwt *Fenicies* Suster.

FINIS.

Personagien.

Timbre de Cardone de Graef.
Gironde Eedelman van Messine.
Pagie van Gironde.
Faustina een olde Vrouwe.
Fenicie de Dochter.
Alberigo knecht van Timbre.
Rodrigo Eedelman vrient van Timb.
Pagie van Timb.
Leonato Vader van Fenicie.
Balacco een Panlicker.
Eerste Verthoonder.
Tweede Verthoonder.
Pedro, knecht van Gironde inde venster climmende.
Ephigenia Moeder van Fenicie.
Doctor.
Bode van Lionato.
Suster van Lionato.
Pagie van de Suster van Lionato.
Bellefleur Suster van Fenicie.

1. Handelinghe. 1. wtcomst.

TIMBRE, GIRONDE, PAGIE.

Nae datter een groot gheraes van schieten, trommelen etc. binnen ghemaect is. Comt Timbre gantschs ghewapent wt, met twee Ruyters achter hem, ende seght teghen d'eene.

TI.

Gaet voort, neemt ylich mijn besvveete paert te vvacht,

Hy gaet voorder op het Tonneel, ende seght.

*Nu praelt de spaensche roem, nu leyt de Fransche macht,
Nu sullen vvy voortaan met heuchelijcke cransen
Laurieren onsen Kop in spijt van alle Fransen.
Iae sien noch op het laest tot in haer eyghen landt
Kenteyckens van ons cracht manhaftich opgeplant.
O loffelijcke lof! ô Roemelijcke roemen!
Ons salmen noch in 'teynd gansch onvervvinlijck noemen.
Bestoven en besvveet, besoetelt met de vloet
(Tot op d'Encklauvven toe) van het Fransoysche bloet
Com ic nu uyt den strijdt, alwaer de Koegels vloghen
Ghelijck den Hagel valt uyt de ghevulfde boghen.
Drie paerden onder my gheschoten zijn, maer ick
En heb daerom ghetoont noyt teken vande schrick.
Een Crijschsman onversaecht moet zijn*

GIR.

Mijn Heer!

TIM.

Gironde!

GIR.

Ghy zijt seer vvellecom,

TIM.

En ghy seer vvelghevonde,

GIR.

Hoe is de Crijgh vergaen?

TIM.

*Ons vyanden ontsielt,
Zijn, tot den lesten man, vervvonnen en vernielt.*

GIR.

*Soo t'u Ghenade niet te moeyelijck en quelde,
Ick vvilde vvel dat hy my eyghentlijck vertelde
Hoe het vvas toeghegaen,*

TIM.

*Ick sout seer gaeren doen
Gironde, vvaerde vrient, maer ghy cont licht vermoen
Dat ick ben seer vermoeyt, en my niet lust te praten,
Ick ben ghevont, dus moet ick my ontvvp'nen laten.*

GIR.

*Mijn Heer, tis vvaer, ic sie, ic sie vvel dat het bloet
V vvapens heeft geveft van d'hoofde tot de voet,
Ontschuldicht my, ick bidts,*

TIM.

*Ha! vrient, van herten gaeren,
Nu d'Heere sy met u.*

GIR.

*De selfde vvil u sparen.
Daer gaet de Grave heen, Vervvinner uyt de strijt,
En ick verslijt helaes hier minnende mijn tijt,
Ick min met lijf en ziel, vvien sou dat niet verdrieten[?]
En can van mijn Goddin gheen vvedermin ghenieten
O overschoone Son, Fenicie, mijn licht,*

*VVaerom verbercht ghy voor u Dienaer u ghesicht?
Ick vveet vvel lieve Lam (tis vruchteloos te svvygen)
Dat mijn ghedachten nae te steyle Bergen styghen.
En dat haer op het laetst, het zy dan vroegh of laet
Een onversiene val noch te vervvachten staet,
Vermits sy vanghen aen met tomeloose zinnen
V hooghe schoonheyts glans dus vierich te beminnen:
Maer Goddelijcke maeght, mijn loffelijck ghemoet
Can van geen and're spijs als Hemelsch zijn ghevoet*

PAG.

Fenicie comt daer aan, de Dochter Lionate

GIR.

*So comt vrou Venus self, ach! vvaer salic my late?
Ick vvil my hier so lang vvat houden, of misschien
Ick veylich hier van daen haer schoonheyts glans mocht sien.*

1. Handelinghe, 2. wtcomst.

FENICIE, FAVSTINA, GIRONDE.

FEN.

VVilt Dorithea hier te comen voort gebieden.

FAV.

Het gheen mijn Vrou begeert sal inder yl gheschieden.

FEN.

*Tervvjl de gulde Son in sijn deurvvrocht Palleys
Ontbint sijn gulde pruyck tot ciersel van sijn reys,
Sijn paerden tvvemaeltvve spant voor sijn gulden vvagen,*

*Om so sijn groote glans dvvars door de locht te dragen
 VVijl 'tcorts-gevallen dau, vveer na de vvolcken rijst
 En Ops haer groene cleedt Saturni Vader vvijs,
 So lust mijn Ieughdich hert, geprickelt door een yver
 Te treden hier in 'tgroen omtrent mijns vaders vyver
 Nu ist den rechten tijt, dat met een soet ghequeel
 Der vog'len vlugh ghesvvarm haer minnelietjens te[el]
 Nu sietmen dat sy vast uyt haere nesten bruyssen
 En d'onghebaende lucht met vleughelen becruyssen,
 Nu sietmen dat 'tgediert vast uyt hun slaep ontvvaecht
 En greeten na sijn aert sich vreughdich hier vermaecht
 Men siet de vog'len dan op boomkens tirelieren,
 Dan hipp'len over 'tvelt, dan om de vvolcken svvieren
 En groeten met gesangh Tithonis vvaerde Bruyt,
 Die voor de blonde Son de poorten open sluyt*

GIR.

*Besitster van mijn ziel, ô Spiegel van mijn vvegen
 Den Hemel die bedau u met syn rijcken zeghen
 Hoe nu? mijn schoone Son, mijn leven, mijn genucht
 Mijn licht, mijn troost, mijn heyl, hoe neemt ghy dus de vlucht,
 Ach vvilt my doch de glans van u ghesicht niet nemen
 Of mijn benaude ziel sal van dit rif vervremen*

FEN.

*'k Gis dat u Ioncker zijn de zeden onbekent
 Die men hier in dit lant te houden is ghevvent,*

GIR.

VWat zijn de zeden dan?

FEN.

*Mans moghen nau aenschouven
Veel minder houden spraeck met eerlievende vrouvven
Dies vvilden ick niet om Cicilien uyt den gront
Dat yemant, 'tzy, vvie 'tzy, my by u staende vont,
Dus gunt my mijn vertreck.*

GIR.

Ach Liefken! can, om reden,

FEN.

Ghy zijt nu hier in 'tlant, dus voegt u na de zeden.

GIR.

Gunt my dan dat ic eerst kus u snee-vvitte hant.

FEN.

*Ik hoop niet dat ghy zijt behulpen met mijn schant,
Ick bid u laet mijn gaen.*

GIR.

*VVel moet het dan so zijn,
Adieu mijn lieve Lief, denckt dan somvvijl om mijn
Daer gaet mijn Engel heen, d'hertader van mijn leven,
VVat sal ick nu bestaen? Ick vvil my gaen gegheven
Recht naer Castilien toe, en sien of ick de min
Can roeyen uyt mijn hert als ick niet by haer bin.*

1. Handelingh 3. uytcomst.

Roemer VWarnar Doctoor. Siouck Sipkes Boer.

SIOVCK.

Het wijlde Boole meyer te dwaan wessen! mijn wijf het my oontijnne dat ic joed
yen^a *Trouchjer* wessen is to mijn hous, om my te^b *Slommerjen* sen de^c *schententie*
dyer gien is, en ick wijt

^a*Deurwaerder.*

^b*sommeren.*

^c*sententie.*

fersijcker dat het Proces iytte naet^d *finere* wier, en dat iytte allermaast is, dit wier iytte yne seck naet^t *quincluderre*, en nu hab ick de *slommatie* naet^f *acspetterre*, wolle, dirom tins ick de *Trouchjeier* in *cas sen*^s *Iutiaen* oon te sprecke, den hy het^h *Desalmatie* dien op mijn persoon, en ick wol op mijn persoon nin^h *Dominatie* hebben, nu moot ick yenⁱ *Constultatie* nimme mey yen tijghe Doctoor, hoe ick mijn^k *Complicien* rincht oonlissen sel, den ick wijt serlijcker dat sijn^l *Basuinen*^m *Labsurd* binnen. Dirom tins ick so yet deⁿ *Ficcantie* ten eynd is mijn^o *Abbecaet* yen tijge^p *purgatie* te jaaen, om mijn^q *party uyt dvvers* yen^f *schitatie* te seynen die^s *Eloquent* is, den hy sel my^t Ioormenten sen die^u *Clommen* dwaan, die hy op mijn persoon dien het, of dit sil meer as yen Deel mey spijlje, dit moot in mijn^w *bemorie* tijge^x *lobserverjen*. Het wylde wyrum! wyr mey hier oornse yen tyge Doctoor wenje, ick bin al by twa^y *Pugelijcke*^z *Snottarissen* wessen, die by den Hove^a *Lammerterre* wieren, den jo wiste my nin tyge rie, maer jo wjjsse my by yen^b *Pistleerende*^c *Prokroor*.

Die koe ven schipsbriuwen, quinckernellen
 En de Deel mey sijn Moet fertellen
 Dir naet out fergetten wier as Galg en Ret,
 Lijck as by^d *Estempel* sen schipbriuwen schriuwer altemet
 Ontmestje, ontsprietje,
 Ontseylje, ontflietje,
 Ontwortelje, ontvroetje,
 Ontboomje, ontkloetje,
 Hy macke my de holle corts op de tin,
 Het wijlde Sarle wijt icker meer sin,
 De Deel hyer by [trittich] hyten, yen graet Boeck sen sol
 Hy naemd' het so tjoed, syt [sieden], Ia, Ia, yen^c *Brecol*
 Ick wol t'iymme naet lissen wa dat het wier,

^d*furneert.*
^t*concludeert.*
^f*accepteren.*
^s*injuria.*
^h*defamatie.*
^h*defamatie.*
ⁱ*consultatie*
^k*comparitien.*
^l*Besognien.*
^m*Absurd.*
ⁿ*Vacantie.*
^o*Advocaet.*
^p*procuratie.*
^q*parti advers.*
^r*citatie.*
^s*excellent.*
^t*[Iuramentum].*
^u*calumniae.*
^w*memorie.*
^x*Exempel*
^y*Publijcke.*
^z*Notariussen.*
^a*Admitteert.*
^b*Postulerende.*
^c*Procureur*
^e*Protocol.*

Den oon sijn dwaan merck jymme 'tschier
 Het is yen Man ven oonsjaen
 Alle wraad wol mey hun hadde te dwaen.

Maer hy wijsse my jytte by yen oor wyrum, die Deel wist my ried te jaan en mijn
 lectien te *schanderre*, of hijse wt yen Rol hie lessen, en doe ick hem sey sen dy oor^b
Pilatus Prookroor seyer^c *Mondus vol beschiti*, ick wijt naet het wyrum het te sissen ^b*Phrais rustica.*
 is, den ick tins, *vyyse ljoë hadde omme moule graete birden*, dat het dat te sissen ^c*Mundus vult decipi.*
 is, den seyer, ick hab jytte yen graet Boeck dir^d *Porcus Luris* hiet, wustu dir twaa
 fleamske meyyen Buttergone oon weye, so wol ick dy mijn^e *lavijs* tijge jaan, en ^d*Corpus Iuris.*
 dijn^f *Claddoyen in*^e *conscriptis* stellen. ^e*Advijs.*
 ROEMER ^f*Pladoyen.*
^e*conscriptis*

met een folio Boeck in d'handt.

O Corpus Iuris, quot sunt in te fraeye dinghen!

SIOYCK.

Dit is versijker de *Porcus Luris* dir ick so folle ven haerd hab.

ROEMER

*Quid non tentavi? 'k heb weest in alle hooghe Schoolen,
 Ita ut demum nil voor my meer is verhoolen
 In Spagnien, Vranckrijck, Rostochus, Bremen & Hamburg.
 Daer heb ick door mijn konst en seer gheswint verstant
 De wijsheyt van mijn Kop gansch braef gemaect becant,
 Cum ego tot Orliens my laestmael liet promoveren,
 Tum (spraken de Doctors) ghy sout Cicero supereren,
 Cum tua welsprekentheyt, denckemus singulis uris,
 Aen dyne gheleertheit, devorasti corora Iuris.*

SIOVCK.

Het deel is dat? Tioenen of Tauren?

ROEMER

*Ingenio faelix es, wech met die dorpere sullen
 Qui om gheschencken vaeck krigunt treflijcke bullen,
 Et comen wt Vranckrijck Doctores ibi gheworden,
 Door fransche Croonen, sed quid? sy blyve de Iorden:
 Maer doen ick, ick 'thuys quam, en dat cum summa gloria
 Sprack yeder die my con, tu soelix es memoria,
 Bartolus es alter, ghy schijnt Baldum te beschamen,
 Haec lucubrationes, dees overtreffelijcke Namen*

Heb ick gheschreven, so men in Millesimo blat siet.

SIOVCK.

Dit moet serlijcker yen tyge Doctoer wesse, die wijt so folle^h *Negaten* in 'triucht,
en so folle krommeⁱ *darmen* hyer dir by, die mot ick mijn heele^k *spesificatie*
dwaan, nu ick mot him reys oonsprecken,^l *Domme Doctor*^m *solvijst* eens.

^h*Legaten.*

ⁱ*Termen.*

^k*specificatie*

^l*Domine*

^m*Salve.*

ROEMER

Wel Huysman wat is jou begeeren?

SIOVCK.

Maer ick hab hier yenⁿ *Rauactie*, die soud ick jou^o *deklinere*.

ⁿ*Actie.*

^o*declarere.*

ROEMER

Wel laet een reys hooren.

SIOVCK.

Maer heb y al het te verstaan sen 'triucht?
Ick was op stee by yen bierstanck die schreuw my al te sliucht,

ROEMER

*Verstant! is dat een vraegh? Tu Rustice quadrate,
Hoe? slaet ghy buyten, dat ghy so begint te praten?
Ick wou wel yemant sien die my, my supereert
Mijn Kop is door en door met verstant ghelardeert
Ghelijck een Haes met speck.*

SIOVCK.

Het deel is dit for yen geck?

ROEMER

*Mea Eloquentia sou de Goden selfs moveeren
En 'tonderst opwaerts en opwaertst onder keeren
Ick sal u redden man, dat moogh ghy dencken vry
So veer u questie in dit Corpus Iuris zy.*

SIOVCK.

Bin y dan yen Abbecaet?

ROEMER

*Advocaet? dat souden wel hondert luy seggen
In vrieslant mijns ghelijck niet, de rest mogen haer broeck daer by legghen,
Veel sware saken sou ick weten door te dryven
Daer duysent andre wel in steken souden blyven.*

SIOVCK.

Y bien sucken nettin bird, en sucken lange mantel om, ick tocht wol dat y yen
tjighe Doctoer wieren.

ROEMER

*Nu wats u questie? Com, ick moet u depecheren,
Ick can niet langer staen, ick heb te besoigneren.*

SIOVCK.

Maer dir wier yen *Trouchjeier* to mijn hous, die hie het ven yen *sломmatie* ven mijn *party ouvvrdvvers* en ick wijt forsijcker dattir jytte nin^p *Quinclusie* in't^q *Posses* mecke wier, folle min dattir yen^r *schentententie* tjen my^s *plonseerre* wier, en nu tins ick yen rebel tjen him onwr te jaan, en him in^t *Cas ven Iuriaen* oon te spreken, den hy caam meer om sijn^u *palsier* ende om hem op mijn ponge te ferlusterjen as om my te *sломmeerjen*, en hy handelt so^w *strixis Luris* mey my dat het naet te sissen is, nu woe ick wijte hoe ick my^x *cactie* tijge^y *Insteren* sind, en hoe ick mijn^z *compahitien* riucht oonlissen soe.

^pconclusi.
^qproces.
^rsententie.
^spronuncieert.
^tCas van Injurie.
^uplaisir.
^wstricto Iure.
^xactie.
^yinstitueren.
^zcomparitien.

ROEMER

Ick most weten hoe de saeck van u querel ghelegen is.

SIOVCK.

Nu hartse tijghe to *Domme Doctor*, dits de *knerel* mijn kael het ons Bourman *Tiepke Iubbes* steck to bijtten en t'warmus op ijten, nu woe ick^a *dispenterje* of ick betelje soe het ghien mijn kael^b *corpumrere* hie, en mey al sijn *combustien* en *rupturen* ferdoorn hie.

^adisputeren.
^bcorrumperen.

Roemer

Daer leynt een seker regel van in Cerebro Ingenij mei, begraven, ex scrinio pectoris mei moet ick dat expostuleren.

SIOVCK.

Mey oorlof *Domme Doctor*, dat boeck dat y dir haade, is dat aeck *Porcus Luris* dir ick so folle ven haerd hab.

ROEMER

Iae dat is Corpus Iuris cum Glossis.

SIOVCK.

Maer die *knerelje* van 'tKael
Stiet op dir aeck in alheel?

ROEMER

Ick moet een reys toe sien ende bladeren pervolveren, maer waer sal ick 'tBoeck op leggen, had ick een pulpitum.

Boer bockt, Doctor ley 'tBoeck op sijn rugh.

SIOVCK.

Com hern *Domme Doctor* com hern, ick meyts mijn rugh reys crom, en keer jo mijn aerskern to, so ken y 'tBoeck dir oplissen, en mey yen jon Lectien aeck tijghe opsissen.

ROEMER

Nu dat leyt fraey, dat leyt schoon.

SIOVCK.

Hab y 'tjytte naet von, mijn baelgh waect my cort al heel ron.

ROEMER

Holla.

SIOVCK.

Dir comt het oon, nu meyts 'tcort en scherp.

ROEMER

Si quadrupes pauperiem fecisse dicatur, ha! Daer hebbe wy de tytel; nu zijn wy claer.

SIOVCK.

Dats yen deel! dat yen oor clanck,
As op steen kaam ven die fylippighe bierstanck.

ROEMER

*Iae broer ick can het met een half ooghen of sien,
Mijns gelijcken van verstant vint ghy in 'tgantschen Hof gien.*

Nu, ick heb niet langh tijt, wilt ghy met in mijn studoor?

Daer sal ick u artijckelen schryven.

SIOVCK.

Ick bin to Freed.

ROEMER

Wel dats u voor.

2. Handelinghe eerste wtcomst.

Timbe, Fenicie, Fautina, Alberigo.

TIM.

*ONtcomen uyt ghevaer van so veel duysent svvaerden,
Moet ic een felle Crijgh vveer op een nieu aenvaerden.
De borst, die noch voor stael, noch yser svvichten sou,*

*Die svvicht (tis vreemt) voor het gesucht van een vrou.
 Is 'tvvonder? neen, ô neen! vwie kon Achillis crachten
 Oyt so ghevoechlijck als Polixena versachten?
 Vvat Mensch? vvat Dier? vvat Droes heeft Herc'les oyt ghedeert?
 Omphale dvvinght hem so dat sy hem spinnen leert,
 O vreemde vreemdicheyt, en hebben niet twee ooghen
 'tHert uyt mijn boesem als een Seylsteen opghetooghen?
 Och dat my het gheluck vvou so veel voorspoets bien,
 Dat ic haer schoonhzs glans mocht met gemack aensien,
 Haer schoonhz seg ic, daer by d'alderbraefste vrouvven
 Niet meer, als by de Son de Maen mach, mogen houvven.
 Dit is de venster, daer ick gister gingh voorby,
 En daermen met een svvinck mijn vryheyt roofde my
 Dit is de Venster die verciert vvas met de schoone
 Die in het diepste van mijn hert is comen vvoonen
 Dit is de Venster daer ick gister sach een vrou,
 Een vrou die een Goddin met reden vvesen sou,
 En die my heeft ghetoont dat de verstaelde pijcken
 In cracht by haer ghesicht niet zijn te verghelijcken.
 O ooghen! ô ghesicht! ô schoonheyt! die my rooft
 Mijn vryheyt uyt mijn hert, mijn vvijsheyt uyt mijn hoofd,
 VVaerom verberght ghy u? hoe? sullen dees' gordynen
 V Songhelijcke glans beletten te verschynen?*

*Sal dan dit lichte cleedt, u Dienaer dus verbien
De vvelghevvenste vreucht van u ghesicht te sien?
Ick hoop dat my 'tgheluck gheluckiger sal achten
En naer een beter uyr my porren hier te vvachten.*

d'Oude vrouwe schuyft de gordynen van 'tVenster.

*Daer schijnt de Sonne selfs, nu vvil ic ylich my
(Op dat ic haer niet en steur) gaen voegen aen een zy.*

Fenicie sit in 'tVenster eenich stickwerck naeyende, ende seyt tot d'oude Vrouwe Faustina.

FEN.

*FAustina hebt ghy noyt te degen conen mercken
Op wat maniere dat Romilda mocht de wercken
Die sy draegt op het hoofd besticken met de naeld
Voorvvaer ic ben daer in nu teenemael verdvvaeld,
Ick heb het selfde hier, ghelijck ghy siet, begonnen
Maer nimmermeer het endt te degen vinden connen,
En 'tis nochtans so schoon, so constelijck deurvvrocht,
Dat ick van herten vvou dat ic het vinden mocht.*

FAV.

*VVel Dochter, zijt ghy so begeerich na dit maelen
Ick sal voor u 'tpatroon vvel van Romilda haelen,*

FEN.

Hebt ghy kennis met haer?

FAV.

Noch beter als met u,

FEN.

*Valt het u niet te svvaer ick bid u haelt het nu
En vraegt haer voort met een, hoe dat sy 'tvverckt in 'tbreyden.*

Ick sal alhier met smert u vvedercomst verbeyden

FAV.

Ick sal my haesten so veel als ick ymmer can

FEN.

VVel gaet in Godes naem, ic nay mijn werc voortan.

Fenicie blijft sitten naeyen, Timbre seyt teghen sijn knecht Alberigo.

TIM.

*Segt Alberigo, ghy zijt hier in stat woonachtich,
Kent ghy de Dochter niet, die ginder sit so prachtich
Te naeyen met de naeld?*

ALB.

*Ick ken se vvel mijnHeer
Het is Fenicie de roem, de pracht, de eer:
Van al de Dochters die ons rijcke stadt bevvoonen*

TIM.

*Dat doet sy levendich met haer ghesichte toonen
Maer segt my doch mijn vrient, vveet ghy geen middelen hoe
Ick haer allenich eens sou mogen spreken toe*

ALB.

*Geen middel Heer ter vverlt, vvant maegden nochte vrouvven
Vermogen hier alleen de mannen spraec te houwen
Dit is de vvijs vant 't lant.*

TIMB.

*Vervloeckte vvijs voorvvaer:
Hou sal ick doch mijn min ontdecken dan aen haer
Als 'tmy ghevvyegert vvort te spreken nae believeen*

ALB.

Zijt ghy daer op verliefte, doet haer de vveet door brieven

TIM.

Iae, vvist ic een die haer de brieven dragen vvou!

ALB.

*De saeck en lijt geen last, ic vveet een oude vvrou,
Die daeg'lijck daer in 'thuys ghevvoor is te verkeeren
En sal, om een gheschenck, volvoeren u begeeren.*

TIM.

*Die raedt is vvonder goet, ô Alberigo, vrient,
Dit is een sake die niet uytghestelt en dient,
Gaet, soect de oude vvrou, vvilt haer 'tsecret ontdecken,
En so sy can de schoon tot myne min vervvecken,
Ha! seght dat ick haer sal so hoogh beloonen dan,
Dat sy haer leven langh ghedencken sal daer an.*

ALB.

Mijn Heer ick gae.

TIM.

*Och dat sy u mocht ylich moeten!
I gae voor by de Deur mijn Lief eerbiedich groeten.*

Timbre groet Fenicie ende gaet in, sy neycht hem weder toe, en als hy in is, seyt sy.

FEN.

*ICk ben vervvondert vvat den hooghgeboren Graef
Mach vvesen, dat hy dus voorby my venster draef
Daer gaet geen dach voorby, geen tyden, Ia geen stonden
Of 'kheb hem dese straet vast cruysende ghevonden,
So veer hy tot mijn eer, my deuchdelijck bemint
Voorvvaer ic had hem vveer hertelijck besint,
Maer so hy 'tanders meent, en listelijck sijn ooghen
Stelt op de Gaile min, so is hy veer bedroghen*

*Want mijn recht eerbaer hart sal niemant minnen, dan
De ghene, die my gheeft mijn Vader tot een man,
En om sijn hooghe staet so sou ic naulijcx meenen
Dat hy hem selven sal met ons gheslacht vereenen
Devvil men, in de vverlt, op dese tyden, niet
Op deuchden noch op eer, maer op de rijckdom siet.
Vel: vvat Godt voorsien vvil ic van hem vervvachten,
En houden d'Eerbaerheyt altijt in mijn ghedachten.*

2. Handelinghe de tweede uytcomst.

ALBERIGO, FAVSTINA, TIMBRE.

ALB.

*FAustina, oude Moer, ey seght my doch vvaer heen
Ghy denckt te gaen, tis vreemt dat ic u vind' alleen.*

FAV.

*Dunckt u dat vreemt? vvie sou toch my gheselschap houvven?
Vvie acht doch hedensdaegs de hoogbejaerde Vrouvven
Ick sal Fenicie gaen brenghen desen doeck,*

ALB.

Ha, ha, dat zijn beget de Kotten die ick soeck,

FAV.

Maer vvaer sult ghy doch heen? vvie heeft u uytghesonden?

ALB.

Het ghene dat ick soeck dat heb ic al ghevonden,

FAV.

VWat's dat?

ALB.

Ghy sijt het selfs,

FAV.

Ick loof dat ghy my scheert.

ALB.

O neen, hoe praet ghy soo?

FAV.

VVats dan dat ghy begeert?

ALB.

Graef van Colisan, Don Timbre van Cordone

Is met een heete min verliefd op d'overschone

Fenicie, de maecht daer ghy van spraeckt, dien hy

Sach inde venster staen also hy ging voorby

En by so veer ghy cont haer tot sijn min bepraten

Ghy creecht tot uvven loon vvel hondert roo ducaten

FAV.

D'hondert Ducaten die verdienden ick vvel graech

Soo ick om 'tmeysken te bepraten middel saech

ALB.

Daer comt de grave selfs die mijn heft uytghesonden

TIM.

VVel Alberigo, hebt ghy d'oude vrou gevonden?

ALB.

Iae ick mijn Heer, siet daer

TIM.

Faustina goeden dach

Hoe lang is het geleen dat ick u laest mael sach.

En dat vvas by mijn Son, mijn licht, myn uytvercoren

Faustina, ha! vvat dunckt u! dat ghy 'thaer te voren

Laecht met een abelheyt, sout gaen? ick gis dat ghy

Mijn meening vvel verstaet,

FAV.

Iae Heer te naeste by,

TIM.

*Vel hier heb ic een brief aen de Goddin geschreven
Die in haer handen voert de sleutels van mijn leven.
Die vild' ic vvel dat ghy haer metten eersten bracht
En seydt dat ick van haer een bly bescheyt verwacht
Faustina so ghy cont haer tot mijn min vervvecken
Ghy sult een grooten loon wt dese handen trecken,
Seght haer hoe dat ick ben tot haren dienst bereyt*

FAV.

*Iae, den verstandighen is haest ghenoegh gheseyt,
Ick salt vvel claren, so het anders is te claren,
Vel dan mijn He adieu,*

TIM.

*De Heer vvil u bewaren.
Het schijnt een listich vvijf, och of het nu gheviel
Dat mijn verheven Vrou, de vreuchde van mijn ziel
De roem van dese Eeuuv, de Spiegel vande maechden
Den brief dien ic haer schreef in t'lesen doch behaechden
Vvat vreuchde sou mijn hert ontfanghen door de mie
Van t'ghene daer ic raedt noch middel toe en sie
Gunt goede Godt mijn wensch, want so ic mocht geraken
By die, die my alleen can met een lonck vermaken
Ick sou vermoeden, Iae ghelooven openbaer
Dat ic de Crijchs-Godt vvas, en dat sy Venus vvwaer
Nu d'Hemel vvil my doch een goed' wtcomst bereyden
En ondertusschen sal ic het met ancxt verbeyden.*

Tweede Handel. derde wtcomst.

*Fenicie, Faustina. Timbre, Alberigo.
Fenicie en Faustina alleen uyt.*

FEN.
VVEL Moeder hebt ghy het ghebreytsel met ghebrocht?

FAV.
Iae Dochter siet daer ist,

FEN.
*Maer! vvat is 'tschoon ghevvrocht!
Ist mog'lijck datmen so can met de naelde vvercken!*

FAV.
*Sy deed my noch een boeck vvaer uyt ghy meer cont mercken
Dat heeft sy u vereert.*

FEN.
*Och ick bedanck haer seer
En als ghy by haer comt, biedt haer mijn dienst vveer
Voorvvaer dit boec is recht een boeckjen naer mijn zin
Hier zijn veel stuckjes en veel soete vverckjes in*

FAV.
*Fenicie, noch een dingh heb ic u hier te thonen
Cont ghy de Grave ooc Don Timbre de Caerdone?
Hy cruyst vaeck dese straet, het is een braef Ionghman
En gaet ghemeenlijck met veel Dienaers achter an,
Den stolten Crijchsman, so ghesien by onsen Conigh*

FEN.
*Iae gist'ren (docht my) ghingh hy hier voorby mijn vvooningh.
VWel vvat is die?*

FAV.
Hy is verliefte,

FEN.
Op vvien?

FAV.
Op u

FEN.

*Iae lieve olde Moer, hoe geckt ghy met my nu
Hy is een Graef beroemt door sijn manhafticheden
En ick een Iuffrou, neen, dats teghen alle reden.*

FAV.

*Op dat ghy 'tvveten mooght, si daer, daer is een brief
Dien hy geschreven heeft aen u, als aen sijn Lief,
En mijn ghebeden u dien datelijck te gheven.*

FEN.

*VVel vvat mach dit doch zijn? mijn hert begint te beven
'tSal my verwond'ren vvat hier sal gheschreven staen.*

Sy leest den Brief.

FAV.

Ho, sy verschiet haer kleur, de sake sal vvel gaen,

FEN.

*Ha! Hemel vvat macht vvesen
Dat ick hier schijn te lesen,
VVat meent de Graef dat ic een Lichthaer ben? Ic sie
Dat hy de eer misbruyckt dien ic sijn hoochheit bie
Dat ick (om 'taensien van sin hooghe staet te moeten)
Hem groeten vvederom doen hy my eerst deed' groeten
Heeft hem dat so vervreemt van alle deucht en eer
Daer is de brief, loopt heen, brengt hem de stucken vveer*

FAV.

VVel hoe mijn kint! vvat ist?

FEN.

*Hay vvat zijn dit voor treken,
De Graef versoeckt om mij in 'theymelijc te spreken
En t'openbaren t'gheen hy niemant seggen vvil*

FAV.

Tut, tut, ist anders niet? ey hout u doch wat stil

*Of hy al eens sprack, sou dat u eer bevlecken?
Hy wil misschien sijn min u suyverlijck ontdecken,*

FEN.

*So veer het suyv're min waer die de graef my draegt
Mijn schande sou niet zijn het ghene hem behaeght*

FAV.

Hoe schande dochter? hy versoeckt dat ghy te vvoorde hem sult alleenich staen.

FEN.

*So veer hy deuchdlijc my te minnen had ghedocht
Hy had my tot sijn Lief vvel van mijn Vaer versocht
Naer het gebruyc van 'tlant, en niet van 'tgayle minnen*

FAV.

Hy wil u hertjen eerst daer na u Vaders winnen

FEN.

*Een Eerbaer dochter volgt altijd haer ouders raedt
En schuwet het heymelijck en het verboden praet
Na 'tspreken comt de min, na 'tminnen comt het mallen
Men moet de plaetsen vlien, moer, daer de plagen vallen
So vvy de gayle lust niet teug'len in 'tbegin
VWy halen met gheneucht ons eyghen plaghen in
Dus segh ick eens voor al, so ghy my vvilt believen
Brengt dan nae desen dach gheen dierghelijcke brieven
My van Don Timbre vveer, al is hy hooch ghesien
Of ick sal u het huys dit svveer ic u verbien
En seght den Grave toe, dat hy niet heeft te trachten
Naer my, want hy van my geen gunst heeft te verwachten
Mijn Ouders vvil, is mijn, en so hy eerlijck peyst,
Dat hy my tot sijn Bruyt dan van mijn Ouders eyst*

*Ick volghe doch haer raed, en sie so ic die versmaden
 Ick sou Godts straf met schand' my op den halse laden
 Een Edel cuysch ghemoet acht gheen dingh boven eer
 Gaet seght de Grave vry, ick sturf de doot veel eer
 Dan yets in mijn ghemoet sou vvorden voorghenomen
 Dat met de cuyscheyt niet vvel over een so comen
 Sou ick om liefdes naem verliesen dan het gheen
 De maechden onbeschaemt doet vvandren voor elc een
 O neen! den Hemel hoop ic sal my vvel bevaren
 En doen wt mijn ghemoet alsulcke zinnen varen
 Ick acht mijn Eere meer, als al de Gunsten dien
 My eenighe Monarch alhier sou comen bien
 De Vrees des hooghen Godts sal in mijn herte rusten
 En royen wt mijn hert des vverelts yd'le lusten
 Dus seght de Grave toe, dat nu ic vveet, dat hy
 Op sulcken voet sijn min te legghen denckt op my
 Dat hy nae desen dach my niet meer sal aenschouven
 VWant ic my nu voortaen sal wt de vensters houven
 Hier met adieu.*

in

FAV.

*O Graef dits crancke troost voor jou
 Ick heb het vvel ghedocht dat ic so varen sou
 Al is het Meysken jongh, het houdt met alle crachten
 Nochtans de Eerbaerheyt altijd in haer ghedachten*

TIM.

Daer staet de oude Vrou, ic moet eens gaen by haer

FAV.

VWie sou doch dat vermoen

TIM.

Ho, Moeder, zyt ghy daer?

Bodinne van mijn doot, of van mijn blye leven

VWat antvvoort heeft u doch de schoone Son gegeven?

FAV.

Seer crancke troost voor u,

TIM.

Seer crancke troost! hoe dat;

FAV.

Ick salt u vvel verlaen hoe sy haer heeft ghehat

V schoonheyt heb ic eerst haer treflijck aenghepresen

Daerna u brief ghedaen dien sy ooc heeft ghelesen

Maer in het lesen so versteurdens' haer so seer

Dat sy u brief ghescheurt my gaf aen stucken vveer

Ick onderginc haer vvel met duysent soeticheden

Maer sy vveerleyde die, met vvelghegronde reden

Iae voechden daer noch by, so veer ic haer nae dien

VVeer van u brieven brocht sy sou my t'huyts verbien

VWant niemant 'tsy wie 'tsy (seyd' sy) sal hem beroemen

Van my bemint te zijn, noch hem mijn dienaer noemen

So langh ic adem heb, 'ten zy de ghene dan

Die my mijn Ouders sullen gheven tot een Man

En seght den Graef dat hy my niet meer sal aenschouwen

VWant ic my nu voortae sal wt de vensters houven

Dit vvas haer vast besluyt, so dat het maer een gril

Sal vvesen, datmen tracht te breken haren vvil.

TIM.

O drove bootschap, hoe! sal Timbre de Cardone

*Dan derven nu voortaeu t'ghesichte van sijn schone!
Alberigo heu,*

ALB.
Mijn Heer

TIM.
Beloont de olde Vou

ALB.
Ick sal mijn Heer, comt binnen

FAV.
Den Hemel loon u trou

TIM.
*Ha bange vvinden die mijn felle borst bestrijden
Barst wt in suchten, als aenvvysers van mijn lijden
Helaes ic ben niet meer, dien Timbre, die vvel eer
Niet vvijder sorchden als voor 'tvoeren van 'tgevveer
Ic ben die Timbre niet, de Grave die vvel plachte
In alles vry te zijn van vvercken en ghedachten
Mijn vryheyte is nu vvech, mijn hert is my ontschaeckt
Mijn ziel denct nergens om dan op die my vermaeckte
Ha! liefde, liefde, liefde, vvaer hebt ghy my ghetogen?
Seght onder vviens geweld hebt ghy mijn knien gebogen?
Zijt ghyt, die (om met my te spotten) hebt mijn Son
Begaeft met een verstant datmen noyt buyghen con!
t'vvelc haer dus prijslic maect, recht tegen uvve zinnen
En my bedvvinght om haer hoe lancks hoe meer te minnen?
O neen, de vvyse deucht vvort van u niet gheleert
Maer 'tis het Edel bloet dat mijn Fenicie eert
Het is de goede gheest, die alle vvulpsicheden*

*VVt haer ghedachten royt, met treffelijcke reden,
En niet vvil lyden dat haer hert ontfanghen sou
Een liefde die niet recht betaemt een Eerb're Vrou.
Fenicie suyv're maecht, ic can mijn druck niet laten
Ach! hoe bemin ic u! en ghy schijnt my te haten
Haet sy my? neen, o neen, dan sy vermaent my maer
Stilsvyghend' aen de plicht dien ic ben schuldich haer.
Betaemt het ooc een Graef dees midde'len aen te wenden.
Om een recht Edelman sijn Dochter dus te schenden?
Die om haer deucht een Prins vveldich wesen sou?
Ist billick dat ick poogh te schenden sulcken Vrou
Neen Timbre, neen, o neen, Fenicie de schone
Verdient gheen hoer; maer vrou te wesen van Cardone
Haer deucht is al te groot.*

Hy seyt teghen sijn Pagie.

Gaet haelt Rodrigo hier

PAG.

VVel aen mijn Heer, ick gae

TIM.

*Fenicie, mijn vier,
Nu sult ghy myne zijn, niet als de lichte Vrouvven
Maer als mijn Echt gemael, so denck ic u te trouvven
Mijn son, mijn ziel, mijn licht, mijn Engel, ach mijn vreucht
Ick mach u noemen recht de Voorbeelt vande deucht
Al zijt ghy schoon niet rijck, u deucht is hooch te loven*

D1r

De Rijckdom des gemoets, gaet alle schat te boven
Mijn rijckdom sonder end, mijn schatten allegaer
Die sullen d'uvve zijn, Rodrigo zijt ghy daer?
VVeest vvellecom mijn vrient.

ROD.

En ghy de vvelghvonden.

TIM.

Ick had mijn knecht tot u nu in der yl ghesonden
Om dat my op het hert een vvichtigh' saecke leyt
Daer ghy m'in dienen cont.

ROD.

Daer ben ick toe bereyt.

TIM.

Zijt ghy oock vvel bekent met d'oude Lionate?

ROD.

Och jae, ic ken hem vvel en min hem boven mate

TIM.

En ic bemin sijn kint, sijn Dochter diemen noemt
Fenicie daer gansch Cicilien op roemt
De spiegel (so ick acht) vande Messijnsche vrouvven
En die ben ick ghesint tot mijn ghemael te trouvven

ROD.

Ist mog'lijk? ghy doet vvel, het is een Nimpha die
VVel vvaerdich is dat haer een Prins sijn minne bie

TIM.

Dit vvild' ick vvel dat ghy haer Ouders voor ginght legghen
En hoorden vvat dat sy tot dese saecke segghen,

ROD.

Ick sal't seer gaeren doen, en tvvyfelt niet, of ghy
Sult vvel een goet bescheyt ontfangen vveer van my.

TIM.

So ghy mijn schoone siet, so groet haer doch van herten

ROD.

Ick sal, mijn Heer vaert vvel.

TIM.

Ick vvacht u comst met smerten.

Tweede Handeling, vierde wtcomst.

Siouck Sipkes, Roemer VWarnar,

SIOVCK.

Het wyrum mey t'wesse, dat ick die Deaels *Abbecaet* naet ken komme te spreken? Den is die oonbring goet jo wijtte de haan wol wt te stecken,

Ick wijter naet sen, sy binne te Deaelske siuch

Io scherre de Schiep (tins ick) ney jo sen riuch.

Cum Curis, cum Bellis, ester die doore giet da treppen op.

Ick siuch wol hettit is, tis com joud, com moorn

My aenget die Deael het mijn^a *Blasoenjen* al verdoorn

Dir comter oon, ick moot hier yne herne hette lisse

En herkje reys to hetter fen mijn saeck sel sisse.

^a*Besognien.*

ROEMER

De Boer meent dat ick hem niet sie, maer hy malt

Nu moet ick eens van de saeck swetsen dat het hem wel ghevalt.

Daer heb ick op de Rol de saeck ghedebatteert

Van ons Siouck Sipkes en ick wed hy triumpheert

Cum ego met mea daer Eloquentia slechts voor den dach quam

Tunc eloquentissimus flux op myne woorden goet acht nam

Ick heb so dapper voor des Boeren eer ghestreden

Dat yder sich verbaest heel in myne wyse reden.

SIOVCK.

Ick hie het naet tocht dat de *Doctor* so tyghe wessen hie, nu ick moot hem een reys oonsprecke ho *Domme Doctor*^b *Bonnesluris*, hab y de Constructie al wey? Hoe stiet et mey mijn^c *stoocken*.

^b*Bonjours.*

^c*stucken.*

ROEMER.

Iae daer is groote swaricheyt in, meent ghy dat het so te debateren is, sulcken swaren questie?

SIOVCK.

Hy mient dat ick hem naet sioen hab, nu woller mey my gecke, den ick siet hier njuncke yne herne, ick haerd him heel wol spreken, Nu ick mot him luckel reys riucht to kaetje, Het deael mien y dir mey *Domme Doctor*, Dat yen Ezel my op yen jyrmercke schijten het, of dat ick wt yen Gous ay bin wtret, Dou Deael behofste foor my naet te hinckjen, Ic hab in die Croupel-striete schoele gien, had dit verstaan yt het my meer cost, as com haaslick my de poot,^d *Prattica est pluris quam tota^e schentia^f Luris*. Dus moot y my tijghe sisse in^g *qualigis derminis* myne saecke^h *finderre* is, so wol ick jo jonⁱ *schillaris* jaan, en spijlje^k *ponc vvuxta*, dir lissen de kaeten, en dir is naet meer fen.

^d*Practica.*

^e*Scientia.*

^f*Iuris.*

^g*Qualibus terminis.*

^h*fundeert.*

ⁱ*Solaris.*

^k*juxta.*

ROEMER

*Cum ego quadratis de saeck sal recht proponeren
O vrient Siouk Sipkes ghy sult in 'teynd triumpheren
Och quantum habui mijn vrient molestiae tecum
D'uyr was gheluckich doe ghy quaemt consulere mecum.*

SIOVCK.

Het deael is dat te sissen, tins ick?
Dits yen wyrum, die deel is nin minschlijck.

Roemer

Wel hebt ghy t' verstant niet? u saeck is schier ghewonnen.

SIOVCK.

Is dat sijcker wier? dir *Domme Doctor*, dir, dat jou ick jo op recknungh, loock reys to, of ick het aeck tijghe mecke hab,

ROEMER

*Ha! daer krijgh ick eerst voel vande saeck
Dat zijn klinckende redenen, dat's een goede spraeck.*

SIOUCK.

Nu *Domme Doctor*, nu lijt ick de heele *Contentien* op jo staen, en siuch wol to dat de^l *susantie* fen 'tHof in sijn^m *leffect* bliuwt, en dat deⁿ *Trouchjeier* mey sijn^o *labstentem* my naet comt te^p *solesterren*.

^l*surseantie.*

^m*Effect.*

ⁿ*Deurwaerder.*

^o*assistenten*

^p*molesteren.*

ROEMER

Dat sal ick wel caveren

SIOVCK.

Nu *Domme Doctor* ick lijt de saeck op jo staen, en ick

wens jo genioum, as ick weer kon tiaen tocommende snioun, bringh ick jo mey yen
tjige snies grienschijlde ayn ayen, mey yen sette Gous, en jytte yen kan tijghe schiepe
brocken voor yon wijf en bern, help my slechts fen die Droes.

ROEMER

Hebt daer geen sorch voor, siet daer, daer is mijn hant.

SIOVCK.

Meys het tyge, nu genjoun, ic tja weer ney mijn lan.

ROEMER

*O knecht hoe sweet ghy, leert eerst de manier wat
Ghy zijt nu so wel verwaert of ghy met beyd' u voeten in 'tvier sat
'tGelt brant de Boeren in de Beurs, is dit niet vry wat gex?
Want heur gelt te crygen is gheen const, Practica est multiplex,
Als 'tcrijgh is, wort het heur met geweld ontnomen vande Soldaten
En nu 'tvreed is brengen sy 'tvan selfs by onse Advocaten
De soldaten dwingen haer met geweld af, haer bier en haer schincken
En wy cryghen 'tmet een praetjen, en wijn toe te drincken
Ick sal oock dese Boer so weten te stellen
Dat de Droes met sijn 'tmy niet nae sal vertellen
Want het heeft met sulcken Advocaat niet een ey te beduyen man,
Dien een Boer op sijn schots niet excellent, - - uyen can.*

Derde Handelingh, tweede wtcomst.

Lionato, Rodrigo, Ephigenia, Fenicie,

LIO.

*ISt mog'lijk dat de Graef don Timbre eyschen sou
Mijn dochter tot sijn bruyt en tot sijn echte vrou?
Sou my der Heeren Heer; om in mijn oude Iaren
Dit groot gheluck te sien, tot heden vvillen sparen.*

ROD.

*Tis so gelijc ic segh, de Graef heeft my van daegh
Aen u ghesonden om het gheen dat ick u vraegh.*

LIO.

So gun mu dan ô Godt dat ic voor desen zegen

*V met erkenenis en danckbaerheyt bejeghen.
Maer docht u, vvast hem ernst?*

ROD.

*Vvat tvvijffelt ghy daer aen
Ick handel op gheloof, ghy mooght daer vast op gaen.*

LIN.

*Daer comt mijn Huysvrou aen, ach Lief ic cant niet svvyghen
Hier comt ons oude Vrient Messire den Rodrige
En dient my aen hoe dat de Graef van Colisan
Mijn dochter tot sijn vrou eyscht, wat dunct u daer van
Sout ghy u niet, met my, vvel dubbel gh'luckich achten
Dat vvy met dese Graef vereenden ons gheslachten.*

EPH.

*Is dat een vrage waert? ic sach geen liever dingh
Dan dat de trou met hem en met ons Dochter gingh.*

LIN.

*Vvel Dochter hoe sult ghy u in dees sake toonen
De Graef van Colisan Don Timbe de Cardone
Die eyscht u tot sijn Bruyt, vvel wat dunct u daer van
Sout ghy so groten Heer niet vvnschen tot u Man.*

FEN.

*Ic vvil mijn vville na mijn Ouders vville voegen
En al vvat haer genoecht dat sal mijn hert ghenoeegen.*

LIN.

*Ghy segt seer wel mijn kint, mijn oudersdoms vermaec
Com laet ons binnen gaen en spreken van de saeck.*

Fenicie blijft alleenich buyten ende seght.

*O Opperheer! Ghy die u sit-stoel hout daer boven
Hoe sal ick voor u gonst u doch ghenochsaem loven*

*Die my stantvasticheyt doen ic vvierd aenghesocht
 Verleent hebt, 'tvelc my heeft tot dit gheluc ghebrocht
 Ghy maeghden vvilt altsaem aen mijn Exempel leeren
 Der looser Vryers list stantvastich af te keeren,
 VWant in een longhe Nimph het maeghdelijck cieraet
 Ver boven alle schat en 'svverelts rijckdom gaet,
 Als d'eere vvort ghequetst, als die begint te stooten
 Den vvilden ontucht vvort de poort dan opgheslooten
 Al vvat sy brenghen voort, 'tzijn lieffelijcke re'en
 Maer meysies loofise niet sy dencken daer niet een
 Daer is op dese tijdt (hierom machmen 'tvel myen)
 Gheen valscher neeringh in de vvverelt als het vryen
 Dus maegden (zijt ghy vvijs) volcht altsaem mijn raet
 En van des minnaers tongh u niet verleyden laet.*

Vierde Handelinghe eerste Wtcomst.

F A M A .

*DOor gansch Cicilien verbreyt nu mijn gheluyt
 Dat met Don Timbre sy Fenicie de Bruyt
 Don Timbre segh ic die een Graef van Colisan is
 Van d'overbrauvve Vrou Fenicie, d'echte Man is.*

4. Handelingh, 2. wtcomst.

GIRONDE, BALACCO.

GIR.

*Ick loof dat my 'tgheluc en d'Hemel teghen zijn,
Tis lager ramp op ramp, en druc op druc wat mijn
Bejegent in dit kreyts, ic ben van huys getogen.
Op hoop, dat als mijn Lief sou vvesen vvt mijn ooghen
Sy soud' wt hert zijn, maer hoe vvyder van mijn vrou
Hoe naeder by mijn ramp, hoe dichter by mijn rou
Het bruysschen vande Zee, het schuymen vande Baren
De nare golven, daer ic dvvars ben door ghevaren
En conden, ô mijn Son, de hette van mijn min
Niet coelen, ick laet staen dan, setten vvt mijn zin
Ick most vveer naer u toe, en nu ick ben ghecomen
Nu slacht ick Hero, ach! mijn licht is vvech ghenomen
Lief, hoe heeft my de liefd' die ick u droegh gheprangt!
My docht ic vloog door 'toneer, so seer heb ic verlanght
En nu ic ben gereaeckt aldaer ghy placht te vvoonen
Bevind' ick u de Bruyt met Timbre de Cardone
Ha! droevich ongheval!*

BAL.

*Gironde, vvellecom,
VVel hoe? hoe dus ontstelt*

GIR.

*Vvat vraeght ghy my vvaerom!
En hebt ghy niet verstaen, dat Timbre denct te trouwen*

Fenicie, dien ick voor my ghedocht te houvvē?
Met haer, met haer is hy de Bruydegom dien ick
Ghegront had in mijn hert met een ghevvisse schick

BAL.

Is anders? niet daer vveet ic u raet toe te geven.

GIR.

'tRaed gheven is te laet.

BAL.

Neen, tijds ghenoech.

GIR.

Iae maer

Nae dat ick vast verneem is t'h'vvelijck al claer.

BAL.

Dats niet, ick vveet dat stracx vvel vveder om te stooten.

GIR.

VVel hou sou dat toe gaen devvil 'tal is gesloten.

BAL.

Ick sal hem maken vvijs dat sy oneerlijck is.

GIR.

Dat segghen is onvast, en het bevvijs onvvis.

BAL.

Ick salt hem selfs doen sien.

GIR.

Sien? hoe sou dat doch comen

BAL.

Ghy vveet noch niet van 'tschaep, en hebt ghy niet vernomen

Dat hier een venster is aen u Fenicies huys

Daer niemant in en vvoont, Iae daer nau cat noch muys

In tgansche jaer in comt, ic laet dan staen de menschen

Daer can by nacht een man in climmen na sijn wenschen

Nu vvil ic by de Graef gaen segghen, hoe dat ick

Een vrient heb dien ick alle nachten by haer schick

En dat ic deernis heb, dat sulcken Man sou trouwen

E1r

*Een die de snootste Hoer vvel is van alle vrouvven,
En so hy 'tniet ghelooft, dat hy hem vinden laet
Ter plaetsen dien ick noem, so siet hy 'tmetter daet
Op dien bestemden tijdt sal ick dan hervvaerts keeren
En uvver dienaers een, verciert met Grave cleeren
Doe climmen in dit gat, en als hy dat dan siet
VVat dunckt u? sal hy 't dan ghelooven ofte niet?
O Bloemerhert hoe sullen zijn ghedachten vliegghen.*

GIR.

*Men sou de Duyvel so gheloof ic vvel bedriegghen
Iae vvel, die vont is goet, dus stelt het voort in 'tvverck
Hier dient niet in ghesuymt, en so ick dan bemerck
Dat ghy door desen vondt het huvv'lijck cont beletten
Ick schenck u tot u loon dan hondert pistoletten.*

BAL.

*VVel an mijn heer ic gae, en twijffelt daer niet aen
Als ic 'tneem by der hant de sake sal vvel gaen*

in

GIR.

*VVat can de liefde' al doen? vvat stockt het vier der minnen
Al vreemde listicheyt in ons verliefde zinnen!
Maer vvat is dit een vondt! vvat een vermetel stuc!
Dan doch, den stouten dient ghemeenlick het gheluck
Den Hemel sal my nu misschien mijn Son verleenen
En gunnen dat ic mach met mijn Goddin vereenen
VVant als de Graef dit siet, tis buyten al ghevaer
Hy sou sijn trou terstont vveer eyschen doen van haer,*

*En als hy haer dan heeft dus clackeloos verlaten
So sal ic in sijn plaets haer soecken te bepraten.*

Vierde Handelingh, tweede wtcomst.

TIMBRE, PAGIE, BALACCO.

TIM.

*HOe hooch verheft den Heer der Heeren d'eene mensch
By dat hy d'ander doet, na syne Godtheyts vvensch!
Hoe overvloedich heeft den Hemel my ghezeghent!
VVat is my al ghelucks tot huyden toe bejegend!
Hoe meenich vvrede slach heb ic vvvel helpen slaen!
VVat ben ic al ghevaers mijn leven door ghegaen!
En so van d'eene trap, tot d'andere gheclommen
Dat ic mijn staet nu acht meer als twee Hertochdommen
VVie isser by mijn Heer de Coningh so ghesien
Als ic? vvant vvat is vvil, dat sal terstont gheschien,
Van rijckdom ben ic vol, op t'beste van mijn leven
En nu ic my ghedenck hier tot de rust te gheven,
Beschict my Godt een Vrou, een Vrou, daer van ic vry
Mach roemen, dat gheen Prins ghelijcken heeft by my,
O groot zeghen Godts! vvie sou sich niet verblyden?
Te paeren met een maecht, de schoonste van haer tyden,
In vviens meer Goddelijck als Princelick ghelaet*

*De vriendelijcheyt selfs vol deucht gheschreven staet
Die in de Iaeren, daer de kintscheyt plach te vvoonen,
Haer selven so bedaecht van zinnen vveet te toonen
Dat elcken reden die haer vvt den monde vvijckt
Een lesse vol verstants, een gulde spreuck ghelijckt.
Van d'Opperheer begaeft, so met bevallichen
Van Cuyscheyt, schoonheyt, deucht, als welgestelde leden
Dat d'aldervvijste mensch met reden segghen mach
Dat hy noyt in een Vrou so groote gaven sach
De Goden souden sich vervvond'ren in haer zeden
En in de vvijsheyt van haer vvel ghevoeghde reden
Maer dat ic noch het meest van al roemvvaerdich gis
Is, dat sy van ghemoet hier by noch nedrich is
VVant d'hovaerdye can door pracht sich so veer strecken
Dat s'alle deuchden van de menschen can bedecken.*

PAG.

Hier is een, die mijn Heer seer graech te vvoorde vvaer.

TIM.

Seght dat hy binnen comt. Balacco, zijt ghy daer?

BAL.

Ic vvensch mijn Heer geluc, hoe gaet het u Genade

TIM.

Vvat heeft u hier ghejaecht

BAL.

Dat sou mijn Heer nau rade.

TIM.

Dat's vvaer, ten zy ghy 'tseght,

BAL.

*Om cort te maken, Heer, de reden ons verbint
De ghene goet te doen daer van vvy zijn bemint,*

*En van het ghene dat haer eenichsins mocht schaden
(So veer als 'tdoenlick is) sorchvuldich af te raden,
Dus d'vwijl ick had ghehoort, dat u Ghenade sou
Sich aen Fenicie verbinden door de trou
En cond' ic (alhoevvel het my leedt vvas van herten)
Niet laten, u (mijn Heer) t'ontdecken hare parten
Ick hadde vvel ghevvenscht en yverich vervvacht
Dat u een ander dese bootschap had ghebracht
Maer loffelijcke Vorst, het soud my eeuwich rouvven
Dat u Genaed' een Hoer sou tot sijn Huysvrou trouwen
Als ick het vveren con.*

TIM.

Ghy fielt, vvat seght ghy daer?

BAL.

*Onstelt u niet mijn heer, het geen ic segh, is vvaer;
Ic heb het meer als eens gesien met dese oogen,*

TIM.

Vvat vult ghy veel mijn oor met een versierde loogen?

BAL.

*Tis alte waer, mijn Heer, ic heb een trouwe vrient
Die by haer boelt en slaept so dickvils al 'them dient
Iae alle nachten meest (och! dat ic het mocht svvygen!)
VVeet met een ledder tot sijn venster in te styghen.*

TIM.

Hoe vveet ghy dat?

BAL.

*Hoe? ick gheley hem daer mijn Heer
En houd de ledder vast.*

TIM.

Dat loof ick nimmermeer,

BAL.

Mijn Heer die mach het vvel voorseecker vast ghelooven.

*Dat ic mijn vrient daermee sijn vwellust niet sou roven
 En my, mijn Heer toeseyd, dat hem niet sou misschien
 Ick sou hem brenghen, daer hy 'tselvs sou moghen sien,
 Als 't u Ghenade dan sach met syn eyghen ooghen
 So vvas hy ymmers niet door praterij bedroghen,
 Hoe suft ghy so mijn Heer? dits teghen uvven aert
 Is dan een loose Hoer u so veel treurens vvaert
 Die met een cuysche schijn haer Gaylheyte vveet te decken
 Laet die u hert so seer tot droefheyte niet vervvecken.*

TIM.

*Ha! Hemel, vvat ic hoor! Balacco wel, vvilt ghy
 De plaets daer ic het sien sal moghen, noemen my,
 Ick svveer u by mijn trou, op Edelmans gheloove
 VVaer toe ic roep tot tyug' den Rechter van hier boven
 Dat ic in 'tminsten niet, noch u, noch uvven vrient
 Misdoen sal, maer alleen, daer comen daer 't u dient
 En sijn vwellusten so heymlijck by my bevwaren
 Dat ic het niemant sal ter vveereelt openbaeren,
 Hy bruyck sijn liefde vry, ic gun hem het ghenot
 Van die hem so bemint, en met my drijft den spot.*

BAL.

*VVel vvilt dan 'tavont, ten thien uren, by de linde
 V laten inde straet van S.Iacome vinde
 Daer sal mijn Heer dan sien, dat hy niet gaeren sach
 Vaert ondertusschen vvel.*

TIM.

God gheef u goeden dach,

*Vvat heb ic daer gehoort! ic schijn voorwaer te dromen
Sou dan d'oncuyshey in Fenicies herte comen?
Sou dan de longhe Maeght vvel comen in de zin
Te minnen andre meer, als my, die haer so min?
Het schijnt my vry wat vreemts, ist mog'lic? can 'tgeschieden?
Dat sy, die mijn versoeck so aerdich vvist te vlieden
Onder het decksel van de Cuyshey, en haer eer,
Sich selven sou daer in te buyten gaen so seer,
En my bedrieghen dus met list, die in 'tbysonder,
In haer stantvasticheyt nam 'taldergrootste vvonder?
Het schijnt my vry vvat vreemts, maer vvat? het sal gheschien
So my Balacco seyde dat ick het selfs sou sien
Nu 'k vvil my derwaerts spoen, en mijn gemoet bereyden
Om d'vvtcomst vande saeck daer duldich te verbeyden.*

Vierde Handelingh, derde wtcomst.

GIRONDE BALACCO.

GIR.

Hoe is de saeck vergaen?

BAL.

So schoon als ick het vvensch.

GIR.

*Hoe cont ghy clappen! maer! wat benje voor een mensch!
Hoe is het toeghegaen.*

BAL.

Ghy sout het nau ghelooven

*[Ic]k docht de Graef vvort mal, Iae, rasend' daerenboven
[D]oen ick hem seyde, Heer ic heb een trouwe vriend
Die by Fenicie slaept so dickvils als 'them dient,
[En] dat hy 'tselvs sou sien so veer hy ginder gaen, vvou
[De] Carel sach so vvreet, ic docht dat hy my slaen sou.*

GIR.

Gelooft hy dan ooc dat het vvvel so vvesen mocht.

BAL.

O Iae, so vastelijck, al of hy 'thad besocht.

GIR.

VVel dat comt vvonder schoon, hoe zijt ghy doch ghescheyden?

BAL.

*Hy heeft my togheseyt dat hy my vvil verbeyden
[By] Lionatoos huys, en met sijn ooghen sien
[De] potsen, die van ons daer raecken te ghesien.*

GIR.

*Ic lach mijn selven stijf, vvat sullen vvvy aenwenden
[Om] dese saecke voorts op 'taerdichst te volenden?
VVant nu 'tbegonnen is, nu moetmen daerme voort
Het gae daer met soo't vvil.*

BAL.

*Dats meer als reden, hoort,
[Een] van u dienaers moetmen costelijck doen cleden
[En] onderrechten hem met alderhande reden,
VVat hem te doen sa lstaen, en vvat de rest belanght
[L]aet my daerme begaen, ic vveet vvat daer aenhanght.*

GIR.

*VVel com dan, laet ons gaen, en sien vvat ons met eenen
Den Hemel en 'gheluck van avont sal verleenen.*

Vierde Handelingh, vierde wtcomst.

Timbre, Pedro, Balacco, knechts stom.

TIM.

*DIts de ghstemde plaets, dits d'uyr, de tijdt, vvaerin
 Ic de getrouwicheyt sal sien van mijn Goddin,
 De schoone cuysche schijn van mijn Fenicies wesen
 Dien ic in mijn ghemoet ten Hemel heb ghepresen,
 Haer deuchdelijck ghesicht, sou die met gaylheydt zijn
 Verselschapt? Neen, o neen, 'tcomt nimmermeer in mijn
 Fenicie, mijn Son, ghy Phoenix vande Landen
 Ghevonnen met ons bloedt in 'tmidden der vyanden,
 Siet vvien ghy nu bedroeft, ick svveer, het is een Helt
 Die u heeft, om u deught, in sijn ghedacht ghestelt,
 Helaes! het can, het can niet in mijn zinnen comen
 Dat ghy dit in u gheest sout hebben voorghenomen,
 Neen 'sullen leugens zijn van yemant uytghesaeyt
 Die gaeren maeyen sou het gheen ick heb ghemaeyt
 Tis geckheydt dat ic blijf, ick vvil naer huys toe keeren
 En vvat van dese saeck zy, uyt haer selven leeren,
 De schaemte haers Natuers, haer Eerbaerheydt daerby
 En can dit stuck gheensins bemantelen voor my,
 Maer vvat ist, dat ic segh, kend' ic dan noyt te voren
 De schaemte van een vrou vviens eere vvas verloren?*

*VWat is toch 'tonbeschaemst ter vverelt? ho, ick mis,
So dat een Vrouwe die haer cuysheit mist, niet is,
VWie weet met schoonder schijn sijn misdaet te verdedigen
Als d'archste hoeren, die van schult hun steeds ontledigen
Fenicie, ha! ick sterf, dat ick u anders ken
Als vvaert de Bruyt te zijn van een ghelijck ic ben
By namen als, luyster; vvat heb ic daer vernomen?
My dunct ic hoor gerucht, hier sal haer minnaer comen
Ick vvil my hier so langh vvat voeghen aen een zy,
Iae dats Balacco, en die voorgaet, dat is hy.*

*Pedro en Belacco uyt, met een Ledger, En knechten met Helbaerden en ander Gheweer achter
hun.*

PED.

*Nu maeckt doch gheen gheluydt, en set voor al de Leder
VWat stillekens, en met een cleyn gheruchte neder
VVant mijn Fenicie, beroept my altemet
Om dat men so seer hardt de Leder nederset.*

Hy klimt in 'tVenster.

TIM.

*Ha ramp! ha raserny! wat sien ic met mijn oogen
De sterren vallen neer, den Hemel schijnt betooghen
Diana gaet te schuyt, en can niet langher sien
t'Onmenschelijck bedroch dat ic hier sie gheschien.
Ha schelmen, ghy sult al op dese plaetse sterven
En voor u schelmery u rechten loon vervverven.*

*VWat segh ick? ach! en heb ick gheen beloft ghedaen
 Dat ic Balacco noch sijn vrient niet soude schaen?
 VWat vil ic om een Vrou my selven veel verstooren,
 Die Eere, cuysheit, deucht, en alles heeft verlooren.
 Die met een cuysch ghelaet, en een gheveysde schijn
 Van deuchdelijcke min, in 'therte lacht om mijn,
 Fenicie siet toe, ghy spot nu met mijn trouvve
 Maer 'k svveer u by dit licht het sal u vvel berouvve
 So seer als ic dy heb ghemint met groote smert
 So seer haet ic dy nu, en roy dy vvt mijn hert.
 Vaert vvel Fenicie, en ghy ô Timbre van Cardone
 Laet varen dese Hoer, en vvilt u vrolijck toonen
 En royt vvt u ghemoet de liefde van een Vrou
 Die om de gayle min dus quetst haer echte trouvv
 En ghy die my dit stuck dus duydljic hebt doen vveten
 Sult Eeuvvichlijck mijn vrient en mijn spits broeder heten*

in

BAL.

*Ic sie vvel hy is vvech, de broeder is verreyt
 Hoe reutelt hem het hoofd! Ic denck vvel vvat hy peyst,
 Arm vaer, hoe quaet had hy't, maer tis niet sonder reden,
 Dat ic my oock beget sou inden echt besteden
 Met een, dien ic so vvel, als hy, die Meyt vermach
 En ic sulcken gheknoey hier voor mijn ooghen sach
 O bloet ic voor de geck, nu Vryer, comt doch neder*

T'is langh ghenoegh ghevrijt, ey stapt vveer op de leder

BAL.

VVel is de Graef dan vvech?

BAL.

*Och jae, mijn vrint al langh
Doen hy u climmen sach doe teegh hy op de gangh
Och dat mijn Ioncker doch voor al niet comt te vallen.*

PED.

Nu Tuylboom doet ghemaeck, ghy hoeft dus niet te mallen.

BAL.

*Het werc viel u vry suer, get hoe hebt ghy gesteent
Het merrich is becans al heel vvt u ghebeent.*

PED.

Nu, nu, com laet ons gaen, tis nu geen tijt van clappen.

BAL.

VWat heeft de man een ancxt!

PED.

Nu, nu, vvaer toe dat snappen.

PAVSA ,

Vierde Handelingh, vijfste wtcomst.

Timbre. Rodrigo, tsamen al pratende uyt.

TIM.

*ROdrigo dat ic u ontboden heb by my
Dat is om dese saeck, ic val met u vvat vry
Van dese nacht heb ic ghesien met dese oogen
Dat my Fenicie heeft ghelijck een Hoer bedrooghen,
Verschricht u niet, het vviert my van mijn vrient geseyt
Die heeft my op de plaets de plaets daer ic het sach geleyt
Daer heb ic selfs gesien (och dat ic het mocht svvyghen)*

*Een Edelman by haer tot inde venster styghen
Dies vvil ic dat ghy gaet by haer, die 'k heb bemint,
En 'thuvvelijck, dat ghy ghebonden hebt, ontbint
VVant ic begeer geen hoer, de snootst van alle vrouwen
(Als ic 'tvoorhenen weet) tot mijn gemael te trouvven*

ROD.

Maer sou het mog'lic zijn? vweet het de Graef oock vvel?

TIM.

*Iae, sien voor oogenn vrient dat is geen guychelspel
Dus bid ic gaet voort heen, so ghy my vvilt ghenoeegen*

ROD.

Vvat u Genade vvil, daer sal ic my nae voegen.

Vierde Handelingh, seste wtcomst.

GIRONDE BALACCO.

GIR.

*WAt heb ick dese nacht
Al dinghen op ghedacht!
My dees aenslach quam rampsalich te mislucken
Ach! mijn benaude hert dat barste vvel aen stucken
VVat teeldt de min al smert
In een verliefde hert!
Balacco zijt ghy daer? ach secht, hoe ist gheganghen?*

BAL.

Ic hebbe vvel gedocht dat ghy seer sout verlangen

GIR.

Iae meer als alteveel, ghy kent vvel sulcke menschen.

BAL.

*De saeck is so gheluckt, men con't niet schoonder vvensachen
Timbre heeft het selfs ghesien, het vvelc hem so beving
Dat (vvoedende van spijt) hy van de plaetse gingh
Iae, dat noch meer is, ic heb voor ghevis vernomen
Dat Timbre by hem heeft Rodrigo laten comen
En hem belast, terstont, het huvelijck, dat hy
VVel eer ghebonden had, tómtbinden vveer, dit's my
Van een goet vriend geseyt, dus weet ic dat het waer,, is
Verheucht u daerom vry vvant nu de saec al clear,, is*

GIR.

*O dubbelbly bescheyt! mijn vrient, hoe ben ick nu
Gehouden in de gunst en trouwve dienst van u.*

BAL.

O Ioncker, dat is niet

GIR.

*Ist niet? vvat mooght ghy rellen?
Com laet ons binnen gaen, daer sal ick u 'tgelt tellen.*

Vijfste Handelingh, eerst wtcomst.

Lionato, Ephigenia, Fenicie, Rodrigo, 2. Doctoren.

ROD.

*DAt ick u dus besoeck Signori Lionate
Is dat ic met u heb wat heymelijcx te praten,
En tis een boodtschap van de Graef van Colisan:
Maer vvas u Dochter hier, die gaet de saec meest an.*

LIN.

Daer comt mijn Dochter aen, verselschapt met haer Moeder;

ROD.

De Godt, diet al bestiert, mijn vrou zy u behoeder

EPH.

De selve Godt beloon dees heusche gunsten u

LIO.

Soo't u gheleghen comt, seght op u boodtschap nu

ROD.

Ha! Bracke tranen, barst, barst wwt, en beeldt voorheenen

Mijn droeve boodtschap af met suchten en met steenen

Ick die eenBode ben van blye vreucht ghevveest

Sal nu een Bode zijn van droeve druck, ick vreest

Ic ben bedroeft dat ic dees bootschap nu moet draghen,

Maer quam de schult van my so mocht ghy my beclagen

Dan nu onbiedt door my de Graef van Colisan

Dat ghy u Dochter vry beschict een ander man

VWant hy u niet begeert te hebben tot een Vader

Niet dat de schult in u sou zijn, maer ach! tis quader

Hy heeft hier in u KIndt, Fenicie, ghesien

Het gheen hy noyt ghedacht sou hebben te gheschien.

En op dat ghy u hier sout vveten nae te houvvven,

So seght hy u by tijds, hy vvil gheen Hoere trouvvven,

En u Fenicie laet hy segghen dat hy mient

So bitt'ren loon aen u te hebben noyt verdient

Voor sijn oprechte min, die alle menschen saghén

Dat hy u als sijn Bruydt heeft suyver toe ghedraghen,

*Dat ghy hem daer voor so vileyn bedrieghen sout
 En minnen meer een aer als die u heeft ghetrouwt
 Dien ghy doen ooc met een ten besten hebt ghegheven
 V maechdom, u Cieraet, en d'eere van u leven
 Dien (secht hy) mocht ghy nu ooc nemen tot een man,
 VWant Timbre de Gardon, de Graef van Colison,
 Die laet u segghen dat hy gantslijc niet vernoecht is
 Te bouwven op een lant dat niet door hem gheploecht is*

LIN.

*Ic heb altijd ghesorcht dat Timbre niet en sou
 Standvastich blyven in de banden van sijn trou
 Maer hier om heb ic my opt hoochste te beclaghen
 En can het gheensins in mijn eel ghemoet verdraghen
 VWas hem mijn dochter noch niet hooch genoeg van staet
 Om dat hy haer dus vreemt dus clackeloos verlaet
 Hy sout ons segghen af, en so haer eer niet steelen
 Iae duysent schanden voor al ons gheslachte teelen,
 Ic kent, het con geschien, tvvaer mogelijk dat mijn kint
 Sou vvesen inde min so sottelijc verblint,
 Maer, k'weet hoe ic haer op gebracht heb in haer leven
 En datse haer niet sal tot sulcke stucken gheven,
 Die vveynich midd'len die sy daer toe heeft, by mijn
 Veerseckeringsghs ghenoech van hare cysheyt zijn
 Doch dopper Heeren Heer die alles openbaer is
 Sal toonen dat mijn kint van dees beschuldigh clear is*

*Die bid ick dat hier in ons Rechter vvesen mach
En ons onnooselheit doen comen voor den dach
Als ghy comt by de Graef so vvenscht hem wel te varen
En d'Heere sal mijn kints ontschult vvel openbaren.*

EPH.

*Ach Leonato, siet, ons Dochter sterft, wat raet?
VVe my bedroefde vrou!*

LIO.

Doet het asijn gheen baet?

EPH.

O neen! wat sout asijn? helaes het wort noch quader;

LIO.

*Mijn kint, spreekte noch een woort aen uwen ouden Vader
O Hemel vvat is dit! my arme olde Man
VVat ramp gaet my int eynd van myne daghen an!*

EPH.

*VVe my bedroefde vrou, sy die ick opghetoghen
Heb, en so meenichmael dees borsten heeft ghesoghen!
Mijn kint, mijn lief, ach sterft ghy nu daer heen, ey siet
V droeve Moeder aen, eylaes sy antvvoort niet,*

1. VR.

t'Gerucht is hier, so veer het waer is dat ic waende

2. VR.

VVel Suster vvat is dit?

1. VR.

O Broer vvat isser gaende?

LIO.

*Mijn Dochter, mijn vermaeck, mijn Kint, sterft hier van rou
Om dat de valsche Graef vvijct schandlijc van sijn trou*

1. VR.

Datmen haer bouwen hier een vveynichsken onthaeckte

G1r

Misschien oft door de locht sy tot haer selven raecte,

FEN.

Ay my! vvaer ben ick hier?

LIN.

Mijn Dochter!

EPH.

Ach mijn Kint!

FEN.

*V claghen is vergheefs u suchten is maer vvint
Ghy Heeren die hier staet, ghy Eedele Iuffrouvven
VVilt u aen my ghelijck een recht spiegel, schouvvven
Van t'vvanckelbaer gheluck, ick bid u schreyt doch niet
Het is u tich niet nut, en t'meerdert mijn verdriet
Het heeft den hooghen Godt belieft om my op heden
Te straffen met den ramp van dese flauvvicheden
De droefsheyt die ick voel, en die de draet met een
Mijns Ionghen levens hier noch snyden sal aen tvveen
Spruyt daer niet vvt, dat my de Grave heeft verlaten,
Maer dat een yder nu sal van mijn oneer praten
Dat ic dus schandelijck ô vleck van mijn gheslacht
Verlaten ben om 'tgheen ick noyt en heb ghedacht
O Timbre, Timbre hadt ghy my niet willen trouwen,
Noch als u echte vrou my hadt ghedacht te houvvven
Ach hadt ghy maer gheseyt, ick heb u niet begeert,
En my dus schandelijck met loghens niet onteert,
Niemant had u ghebeen, daer vvaer niet aen ghelegen
Ick hadde mijns gelijck vvel tallen tijt ghecreghen,
Maer nu mijn eer is vvech, mijn goede naem vertreen*

*Nu sal ick zijn vortaen een spot van yder een
 Dit breeckt, dit breeckt, mijn hert, dit kneust mijn ziel in stucken
 Dit teelt in mijn ghemoet veel duysent onghelucken
 Doch d'Heere kent mijn hert, die bid ic dat met my
 VWil handelen ghelijckt sijn goede vville zy
 Die roept my nu tot hem om mijn verdriet te minderen
 By d'hemelsche gheneucht, by sijn vvel lieve Kinderen
 Die gheef dat dese druck, die ic nu voel in my
 Tot salicheyts mijns ziels doch eyndelijc ghedy
 Die open docht' gesicht des Graefs, niet om te trouvven
 My, vvant ic d'Hemel trou, dus sal ic bruyloft houwen
 Maer om de schantvlec wech te doen van mijn geslacht
 En dat een yder sie dat ic noyt oneer dacht
 Op dat nu door de doot mijn Magen en mijn vrienden
 Insonderheyt mijn Vaer, en Moer vvorden siende
 Dat ic onnoosel ben, en alle oncuysheyt schu
 Dat vveet de groote Godt, en daer op sterf ic nu
 Versoeckende dat hy mijn arm ziel na dit leven
 In eeuwvicheyt altoos vvil gheen ghenade gheven
 So eenich man oyt heeft te doen ghehadt met my
 Oft dat ic vveet vvat vlees omhelsinghe noch zy
 Gheen sott' becoorlijckheyt, geen vlieghe ghedachten
 Oyt in mijn cuys ghemoet de gayle lusten brachten*

*De grensen van de schaemt, de palen van mijn eer
En overtradt ic noyt dat vveet der Heeren Heer
Ic ben seer vvel gherust voor sijn troon te verschynen
Al schijn ic inde vveerlt oneerlijck voor de mynen,
In uvve handen Heer beveel ic mynen Gheest
V Dienstmaeght lieve Godt doch nu ghenadich vveest
Gunt dat ic vvt dees aertsche Kerker opghenomen
Mach by u in u Rijck o Heer en Vader comen*

2. VR.

VVats dit my dunckt sy svvijmt.

EPH.

*VVat sou sy svvymen, neen
Eylaes sy sterft.*

LEO.

*VVat ramp! daer vaert mijn vruechde heen,
Haer lippen vvorden bleeck, haer Cracht is al verloren
Hoe draeyt sy haer ghesicht! haelt ylich de Doctoren
Haer ooghen sluyten toe, haer vvangskens vvorden stijf
Men siet die bleecke doot vast over al haer lijf
VVaer mogen nu dus lang doch de Doctoren blyven
Com laet ons met vvat eeckes de slaep haers hoofts bevvyven
Helaes het doet gheen baet
Het vvryven comt te laet
Doctoren zyt ghy daer
Ey siet in vvat ghevaer
Mijn alderliefste Kint
Sich selleven bemint.*

DOC.

*Het schreyen is vergeefs want dat nu niet beduyt
Haer pols en slaet niet meer het leven is daer uyt*

1. VR.

*Com laet ons haer dan voort na binnen toe gaen draghen
En daer haer droeve doot een-paerichlijck beclaghen.*

De eerste Vertooninghe,

Daer al de vrienden rontom de dochter staende haer beweenen.

EER.

*Siet hoe de vrienden hier met suchten en met steenen
Dees dochters droeve doot eenparichlijck bevveenen*

TWE.

*maer t'schreyen is vergheefs devvyle nu ghevvis
VVi haer benaude rif de ziel ghevaren is.*

De tweede Vertooninghe.

Daer de vrienden wech gaen en laten de vader en moeder alleen by de doode.

EER.

*Hier zijn sy op de gang het schijnt sy willen scheyden
En tot den vvtvaert haer allensexens gaen bereyden*

TWE.

*En laten by de doode dochter vol ghevveen
Haer ouden Vader met haer droeve Moer alleen.*

De derde Verthooninghe.

*Daer de suster over een test vier de doeken warmt, die sy de vader toereyckt, de moeder wrijft
haer daer met.*

EER.

*Dewyl de moeder meent haer doode kint te ontleden
Ghevoelt sy op haer hert een vweynich levens reden*

TWE.

*VVaer door de Moer door vreucht schier opghetoghen blijft
En haer met doecken vvarm vast om en om bewrijft.*

De vierde Vertooninghe.

*Daer de Dochter over eyndt sit, ende Vader, Vrou, Suster; haer handen om hooch houdende,
God danckende.*

EER.

*D'anxt van de coude vrees door vvarmte wech ghenomen
De Dochter so het schijnt een vveynich doet become*

TWE.

*Dies sy met groote vreugt den heer van hier boven
Danckbarichlijcken voor sijn groote gaven loven.*

Vijfste Handelingh, seste wtcomst.

LIONATO EPHIGENIA.

LIO.

*O Liefste, vvat een vreucht! naer sulcken bitterheden!
Vvy hebben d'hooghe Godt te dancken vvel met reden*

EPH.

Maer nu ons dochter leeft, vvat sullen wy gaen doen

LIO.

*Een yder salse doot te vvesen vast vermoen
En dese mare sal sich door de stadt verbreyen
Vvy sullen haer voor doot oock claghelijck beschreyen*

EPH.

Om het begraven, daer toe sien ic weynichs raets

LIO.

*Vvy sullen in de kist vvat anders in haer plaets
Doen legghen, ende 'talso te Kercken laten draghen
En volgent Lijc vast naer met vrienden ende maghen
Beschreyend' onse ramp, niet anders, dan oft daer
Ons doode Dochter in quansvijs begraven vvaer.*

EPH.

Maer als dit valsch te zijn, de tijt sal openbaren,

Vermits ons Dochter leeft, hoe sullen vvy dan varen?

LIO.

*VVy sullen nae mijn Sus haer schicken voort van cant
Hernoemende haer Naem vvanneer sy is int lant
Tot dat d'onnooselheit ten laesten openbaer vwort
t'VVelc ooc haest moet gheschien, vvant het of hier of daer schort*

EPH.

*VVel laet ons dan te saem de gaven Godts verbeyden
En d'vvtvaert onderwijl prachtich doen bereyden.*

Vertooninghen.

Daer een swart Cleet op de Tombe leyt, de vrienden daer rondom staende.

EER.

*Fenicie quansvijs begraven in de Tom
Vvort deerlijck hier bescheyt van al den Edeldom*

TWE.

*VVant al de gantsche stadt die houtet voor gewis
Dat sy gestorven en hier al begraven is.*

Daer sy altesamen wech gaen.

EER.

*Devvil de vvtvaert is met groote placht gedaen
Bereyden sy sich selfs om vveer naer huys te gaen,*

TWE.

*En laten hier de tomb met swart betrocken leggen
Nu sal een yder dat Fenicie doot is segghen.*

*De tombe alleenich met kaersen rondom.
Sanger beneden wanderende in een wit cleet, singht Liedeken.*

1.

SOoder yemant vraecht, vwie hier leyt begraven,
 'Tis een schoone maecht, vol van hooghe gaven,
 Sy vvas de *Phoenix* van 'tLandt dat vvy bevoonen
 So haer beelt hier can duydelijck betoonen
 Een Graef seer hooch van Macht, in rijckdom en pracht,
 Had haer vierichlijck besint,
 Maer laes op een nacht, de Nijdt, gansch onvervvacht
 Dese liefdes knoop ontbint.
 Want door een valsche loghen, vviert dese Graef bedroghen
 Dies hy haer sijn min ontrect
 Tvvelc doen de Maecht voor oogen quam, is haer ziel vervlogen
 Om dat haer eer vvas bevlekt.

2.

Spiegelt u hier aen Ionghmans en Ionckvrouvven
 Wilt doch elck een voortaeen lichtvaerdich niet vertrouven
 Die hert-knagende Nijdt, volghet de liefde na nu
 Besvvangert met de spijt, niet anders als een schadu
 Dus, die de vreed' voor 'tbest, hout, sluyt (als om de pest)
 Voor clappers u deur
 Bereyt de Nijdt gheen nest, vvant sy scheydt op 'tlest
 Altijt met ghetreur
 Die de Pluymstrijckeryen, vvijselijck vveet te myen
 Baert sich selven groote rust
 Dus, so ghy vvilt bedyen, volcht mynen raet in 'tvryen
 So ghniet ghy vvare lust.

FINIS

Seste Handelinghe, eerste wtcomst.*GIRONDE, TIMBRE.***GIR.**

*ACh! vvat heb ick ghedaen! Heer, vvat heb ick bedreven!
 Dat ic de Beul gevveest ben van mijn Liefstes leven
 Ick heb de schoonste maecht die oyt op aerden trat
 Verraden en onteert met loghens, hay ho, vvat,
 Vvat sal ick vangen aen? mijn Breyn begint te roeren
 Mijn Consyentie vvroecht, en mijn gedachten voeren
 My dvvars, dvvars door de locht, de locht, siet daer, daer staet
 Fenicie, ick sie, ick sie vvel vvaar ghy gaet,
 Daer ginder staet de Graef, ha, ha, hy vvil my dooden
 Hy vvil my vvurghen, ha, hy's vvech, hy is ghevloten
 Daer, ha tis vreemt, dat ic mijn oogh niet vvt en ruck
 En dat ic ooc dit hayr, dit hayr niet wwt en pluck,
 Daer is Feniciei vveer, daer ginder Lionate
 Hoe kijckense, vvat, vvat, vvat hebbense te praten?
 Sy loopen by de Beul, de Beul, jae, jae, sou hy
 Siet daer, ach, ho, hu, daer, daer comt de Beul om my,
 Neen broer, neen, sluyt, ghy sult, ghy sult my so niet crygen
 Ick vvil my selven eer met dit Ghevveer deurryghen
 O God vvat gaet my aen, hoe comt dat ick dus baes*

H1r

*En dat ic op my selfs dus met vervvoetheyt raes
Heb ic de doot verdient so ic ghedenck te sterven
Ick vil de straffe door des Graven hant vervverven
Best dat ic by hem gae en naectelijck ondeck
Hoe het is toe ghegaen en hem tot vvraeck vervveck,
Hier isset doot hy vvoont, Ick clop*

PAG.

VVats u begeere?

GIR.

Ic had een woort of tvvee te spreken met u Heere

PAG.

Ick salt hem segghen

GIR.

*Loop vvat gau, ach hoe onstelt
Is mijn ghemoet dat my ghelijck een pijnbanck quelt*

TIM.

Gironde!

GIR.

Hoe isset al ghestelt met u Ghenade?

TIM.

*Seer vvel de Heer heb lof ic vvete van geen quade
VVat heeft u hier ghejaecht*

GIR.

*De lust om met mijn Heer te spreken van een saec
Dus so het u Ghenaed een vveynich lust te vvandelen
Laet ons vvat in de Kerc gaen kuyeren met malcanderen
Daer sal ic dan mijn Heer yets segghen daer ghevvis
So vvel mijn heer als my veel aengheleghen is*

TIM.

VVel com com gaen vvy dan, het can my nu vvel vvachten

GIR.

Ick bid mijn Heer gae voor

TIM.

VVat moocht ghy daer op achten.

Sy gaen drae boven by 'tGraf, zijnde daer, valt Gironde op sijn knyen, treckt sijn Poock uyt, ende seght.

GIR.

*Siet daer Cloeckmoedich Helt na dien ic u so seer
Misdaen heb vvreect u smaet op my de boosvicht vveer
VVreect segh ic op dit Graf daer binnen leyt begraven
Fenicie de roem van al Nature gaven
VVreect haer onnoosele doot, o Graef van Colisan
Op my, my die alleen de oorsaeck ben daer van,
En so ghy my verschoont, ick sal my niet verschoonen
Maer selfs de vvreede vvraec dan aen my selven toonen
Dus, so daer eenigh ghetrouvicheyt zy in u
Betoont het hier u Lief en vvreect haer onschult nu
Comt offert op dit Graf ghy hebt nu tijts ghenoech
Den snootsten Edelman die oyt de vverlt droech
Vvaer van ghetuyghe is de Bruyt van u Ghenade
Die hier begraven leyt en schandelijck is verraden*

TIM.

*Staet op Gironde, ach hoe hebt ghy my vervaert
Ick bid u dat ghy doch eyghenlijck verclaert
'tGheheym van dese sake*

GIR.

*O Heer, ick sal seer gaeren
V dees verradery tot mijn schand openbaren
Fenicie, de Son, die goddelicke maecht,
Daer gantsch Cicilien de preutsche roem op draecht
Had ic so seer bemint, en in mijn hert verheven
Dat sonder haer ghesicht ic niet en vvist te leven,*

*Doch sy en heeft my noyt een vriendelijck ghesicht
 Betoont voor al de dienst die ic had aenghericht
 En nu ic had ghehoort dat sy met u sou paren
 t'Was oft mijn ziel vvou flux vvt desen boesem varen
 So dat vergetende de vrientschap, eer, en trou
 Ic niet socht, dan mijn Heer te scheidyden van sijn vrou
 Op dat vvanneer hy dese Son verlaten soude
 Ic haer dan vvederom tot mynen Huysvrou troude
 Hier toe heb ick met list veel middelen versocht
 En eyndelijck de vont, die ghy laest saecht, bedocht
 Balacco die u heeft in u Palleys ghevonden
 Die vvas door mijn beschic, aen u mijn Heer gesonden
 De climmer vvas mijn knecht, het gat daer hy in clam
 VWas een vervallen huys daer nimmer mensch in quam
 So dat mijn Heer vvel licht sou hebben connen dromen
 Dat daer Fenicie niet by nacht con comen
 In't cort al tghene dat gheschiet is, is bestiert
 Door mijn, en valschelijck jae schelmachtich verciert
 Nu hebt ghy het ghehoort, vvilt nu u Lieft vvreken
 En met dit lemmer mijn verraders hert doorsteken
 Comt offert, op dit Graf den valschen man ghevvis
 Die van u ramp, haer doot, de gantsche oorsaeck is
 VVat vveygert ghy de straf dan op die gheen te enden
 Die d'alderreynste van Messine dorste schenden*

*So sal dit lemnuer dan mijn helpen wwt den noot
En lossen vvt de pijn met een ghesvrijmde doot*

TIM.

*Stil, stil, tis vruchteloos, dat ghy nu doet, Gironde,
Bevlect u ziel nu niet met dese tvveede zonde,
Ic ken vvel, dat ghy hebt een vvreede straf verdient
Maer ach! vvat ist? helaes, mijn vyant, en mijn vrient,
De liefde die heeft u dees valsche raedt ghegheven
En ic can door u doot mijn Lief niet vveer doen leven
Mijn deuchdelijcke Son mijn Lief, die is nu voort
Haer onbevleete gheest is nu al daer sy hoort
Fenicie is vvech haer ziel is op ghetoghen
En ic heb haer ghedoot en ghy hebt my bedroghen
Fenicie, mijn Licht, mijn Enghel, ô mijn Bruyt,
Nu is mijn vreuchde vvech, nu is mijn blijtschap vvt
Ghy longmans die her sit, ghy Eedele Iuffrouwven
Comt spiegelt u aen my en vvilt niet licht vertrouven
Gironde, vvel vvat raedt? Fenicie is deur
En tis nu vruchteloos dat ic my veel versteur
Dit is door Godes vvil, tot straffe onser zonden
Door my dus vvtghevoert, en door u eerst ghevonden
Nu stater niet te doen, dan het oneerlijc cruys
Te lichten vvt de stam van Leonates Huys
Nu sult ghy om mijn druc een vveynich te versoeten*

H3r

*My noch een vrientschap doen om uvve schult te boeten
Het vvelck u moeylijckheit, perijckel, nochte pijn
Iae gheen oneerlijckheit ter vverelt en sal zijn,*

GIR.

*Het comt u toe mijn Heer my stricklijck te ghebieden
En al vvat ghy begeert dat sal terstont gheschieden*

TIM.

*De maget die hier leyt, is door ons tvveen onteert
Tis billick dat sy door ons vveder vvort ghe-eert
Dus vvil ic dat vvy, naer haer ouders sullen ryden
En daer het gheen ghy hier beleden hebt belyden
Op dat haer vrienden dan voort moghen vveten, hoe
Dees sake in sich selfs mach zijn gheganghen toe*

GIR.

*Van herten, ô mijn Heer,
Al vvaert het thienmael meer.*

TIM.

*Laet ons dan daetlijck gaen dit d'ouders doen te vveten
En bidden dat sy dese valsche daedt vergheten
En ghy Fenicie dien ick so veel te cort
Ghedaen heb, voor u ist dat ic mijn tranen stort
En bidde dat ghy mijn, ô voetsel van mijn leven
Dees grove misdaet vvilt ghenadichlijck vergheven*

GIR.

*En my oock ins ghelijck hoe veel ic my nau ken
Verghiffenisse vvert vermidts ic d'oorzaeck ben.*

Seste Handelingh, tweede wtcomst.

SIOVCK SIPKES de Boer.

TIs nu wol mecke, mey die *Trouchjeier*, *Prokroor*
 Mey die *Abbecaet*, mey die yne dael mey d'oor
 Hier sille de padden om handbackje
 De frosken om gonsje
 De katten om slingerfestje
 En die Dael siller sijn pies om kaerdje.

Dir comt de Daels *Trouchjeier* oon, en beschriuw my al mijn^a *Nobe*le goederen!

dat hem de wyrum op het reg-stuck fier, het bruyt dat daels 'tjytte so^b *strixis Luris* ^a*Mobe*le.
 mey my te haandelen, den ick siuch wol hetter sen is tis die daels *Abbecaet* sijn ^b*stricte Iure*.
 haandlung die wyrum het my jyld nooch koste, twijr aerst, kom joud, com moorn,
 hy het my wol laad om oore ljoe dooren, eer oppe treppen, dir ney, dir ouwer, sen
 dir ney die Cronje, Dir ney yne klokken, in 'tset, ynnet ting as yn helm, yne gouden
 hous yne slingorie sen die Aade to de Nye in ventem, in 'tlest, ick wijt neet, Ia Ia in
 tousin middelen, en ick most al betelje aerst hie icker yn, die koe ick mey wip, sijne
 snaeren en hollants bjaer op het heecht, oof sette dat wijr jytte notich, maer tis mey
 disse Dael, moorns sen^c *Balsem vvy*nen, Meniste borstlappen,^d *Pier symons vvu*ynen,^e
Mallejeyen,^e *vvin tinteler*,^f *Nypetas*, Dir op smecket den yen oonbijten sen^g ^c*Alsem wijn*.
Hoesten,⁺ *Kackers*,ⁱ *Hollelyven*,^k *Lamhoenen*, en oor 'tjytte, Ick koe dir naet yn ^d*Pieter Semayn*.
 tout sol sen ijtte, dir mey op yn dey, so rinsk op mijn pong, sen francker Wijnen, ^e*Malveseyen*.
 sen Spanjaerts Wijnen, en hie jymme die Dael sjoun flammen op Rinscher Wijnen, ^f*Wijn tent*.
 yne wraad sou men sucin strou-yter naet sijnen, en jouns wier het sen slurfen, ^f*Ypocras*.
 mey ayen, mey boetter, mey ^g*Oesters*.
⁺*Kappers*.
ⁱ*Olyven*.
^k*Lamoenen*

¹ *Kenelis*, mey suker, mey^m *Muskletten* enⁿ *Gengelaserre*, men souwer die Dael en
 sijn Moer yn ferterre, dit wier jytte naet nooch, dir ney kaamer jytte mey vijn^o
Crulle oon, en dat dure saak tot alve, toef Iae twae, trye ouden yne nacht, en so
 hadde jo 'tjylt al out miojn ponge bracht, nu ick silder jytte^p *reverencie* sen hadde,
 en dy Dael siller hier litte, al souwer alle wraad sen te sissen wijtte, hie ick hem
 reys op ons fenne herne, ick sou him mey yn kaad limmen sitte ney sijn kerne,
 Nu^q *pestilentie*, wy sprecke elkoor wol reys yne Aade of Nye wijcke, den ick wol
 hier no yen spyilt by stijcke.

¹*Kaneel.*^m*Muscaten.*ⁿ*Genber.*^o*Prulle.*^p*Revenge.*^q*patientie.*

Seste Handelingh, derde wtcomst.

LIONATO, BODE.

LIN.

*NV mach ick vvel met recht verclaren datter niet
 So heymelijc, so stil, noch so beveynst geschiet
 Of 'tvvort al metter tijt ontdeckt, o Heer der Heeren
 Hoe con ick grooter gonst van uvven throon begeeren
 De ontschult van mijn Kint is nu gheopenbaert
 En door vverckers vande boosheyt, selfs verclaert
 O God hoe duydelijck doet ghy my nu bemercken
 De vvonderheden die ghy voert in al u vvercken
 Nu comt de Grave met Gironde half vermoet
 En vallen alle bey my schreyende te voet
 Beleydende haer schult, versoeckende ghenade*

*En segghen dat mijn Kint is valschelick verraden
En vvatter vvas ghestroyt ghedicht vvas en verciert
En om Girondes vvil bedriechelick bestiert,
Die mijn Kint had gedacht tot synen echt en vrouvve
Als haer de Graef verliet voort wederom te trouvven
O Godt dat ic voor dees gunst danckbarich eer
Is dit niet wel wat vremts, maer dat noch thienmael meer,
Is, s'hebben alle beyd (tot boete van haer zonden)
Hier met hun eyghen hant haer vastelick verbonden
Gheen ander echte vrou te trouvven als de gheen
Die ic haer gheven sal maer t'gheen, ick daer me meen
Is vveynich hun bekent vvant haer ghedachtens gaven
Zijn anders niet, dan dat mijn dochter is begraven
En langh ghestorven, maer o neen, ghy Grave sult
Nu aen mijn dochter noch voldoen u oude schult
Ick sal u met mijn Kint nu vvederom vereenen,
Dien ghy een ander eerst te vvesen vvvel sult meenen
Dat dit dus is gheschiet en vvat ic noch vermoe
Is best dat ic terstont mijn vveten doe*

Hy clopt met de voet.

BOD.

Mijn Heer.

LIN.

*Ick vvil dat ghy terstont te Post sult ryden
Recht na Duelli toe versuymt voor al gheen tyden
Vaert voort en brengt terstont mijn dochter dese brief*

BOD.

*V vville sal gheschien
 Ach soete Kint, hoe lief
 Sal u dit schryven zijn! nu ghy meucht u bereyden
 En ick sal midlertijt vvat Godt vil doen verbeyden.*

Seste Handelingh, vierde wtcomst.

Fenicie met een Brief in haer handt.

*ACH hoe ben ic verblijt mijn hert springt op en neder
 Na 'tlyen comt de vreugt, na t'regenen 'tschoon weder
 Hier heb ic nu een brief ghecregen van mijn Vaer
 Dat mijn onnooselheyt ghemaect is openbaer
 Nu dank ic u o Godt voor uvve milde gaven
 Die gh' in de schat-kist hebt van u Ghenaed begraven,
 Mijn Vader schrijft nu voort hoe dat de Grave hem
 Heeft schriftelijck belooft dats meer als met de stem
 Dat noyt geen ander lief plaets in sijn hert sou bouvvē
 Die hy tot sijn ghemael oft echte vrou sou trouvvē
 Als dien, die hem mijn Vader gheeft so dat hy can
 Gelijc mijn Vader schrijft noch vvorden vvel mijn man
 O Hemel vvat een vreucht ghevoel ic na mijn lyden
 Vvat is dit voor mijn leucht een onverwacht verblyden
 Tis nu int derde Iaer dat ick hier heb ghevvoont
 En heb in al den tijt noyt bly ghesicht ghetoot
 Iae nauvvelijcx een mensch ghesien, als juyst de gheene*

*Die om mijn ongeval my quamen helpen vveenen
 Maer nu is al mijn druck en mijn lyden niet
 Nu is in groote vreucht verandert mijn verdriet
 Ach hoe verlanght mijn hert, mijn ooghen om de ghene
 Te sien die met my sal noch eyndelijck vereenen
 O Timbre mijn vermaec mijn lieve Bruydegom
 Hoe vrolijck sal ick zijn als ic u sie vveerom
 Nu vvil ic van dees saec de blijd vvtcomst verbeyden
 En ondertusschen my na luyt des briefs bereyden.*

Seste Handelingh, vijfste wtcomst.

*LIONATO, TIMBRE GIRONDE,
 Ghelijck wt.*

*Dit is de plaets daer ick u denck, te doen verstaen
 Dat ic u heden meen van u beloft 'tontslaen
 Hier is het dat ic meen te hebben nu ghevonden
 En Bruyt, so vvel voor u mijn Heer, als voor Gironde,
 So schoon, so cuys, so vvijs so treflijck ghemaniert
 Dat sy het gantse huys met defticheyt verciert
 So dat ic vast vertrou als ghy haer sult aenschouwen
 Dat ghy u vvel met haer so vvel vernoecht sult houvvven
 Of ghy Fenicie had gecregen tot u vrou*

TIM.

Neen k'loof niet dat men haers gelijk vveer vinden sou

LIN.

*De tijt sal leeren, hou, doet flux u vrou te vveten
Dat ick hier ben,*

PAG.

Ick sal

LIN.

Siet ick begin te svveten

LYD.

Ho broeder zijt ghy daer? mijn heeren vvellecom,

TIM.

En vvy bedancken voor u heusheyte u vveerom

LIN.

*VVel suster hoe heeft u dees lange tijt ghegangen?
Al vvel maer naer u comst had ic een groot verlangen
Hebt ghy gheen dorst begaen?
Loop Ionghen tapt eens vvijn,
En brengt hier vvat banquet*

TIM.

Voor my niet

GIR.

*Noch voor mijn
Voorvvaer ick heb gheen dorst*

LYD.

*Vvat is daer an gheleghen
Ic denc ghy hebt noch noyt gedroncken ondervvegen
Knaphandich als een man, vvel broeder secht hoe gaet
Het met mijn suster al?*

LIN.

*Noch in haer oude staet,
Noch truerich om haer kint*

LYD.

*O dat moet zijn vergheten
Messieurs alst u belieft com laet ons vvat gaen eten*

LIN.

Nu Sieur Cardone u ghenade neem doch plaets

TIM.

Neen d'olste voor mijn Heer.

LYD.

*Nu vvaer toe so veel praets
Siet dat's u voor, nu Ionghen vvilt eens chencken
VVel Broeder ick moet u met dusken schaeltjen vvencken.*

LIN.

Ick sal u doen bescheyt

LYD.

Siet daer dat's schoontjes uyt

LIN.

Mijn Heer het gelt op de gesontheit van u Bruyt

TIM.

Ick vvachs van herten

LIN.

Dat zijn treffelijcke vvynen

TIM.

Ist tint oft ist t'morel?

LYD.

Mijn Heer macht ondervynen

TIM.

*Gironde, so het my is anhecomen so
Breng ick't u vvederom.*

GIR.

*Ick bind' my aen gheen stroo
Me vrouvve dits aen u.*

De twee Iuffrouwen comen hier uyt.

LIN.

*VVel nu Segneur Cardone
Dit is de eed'le Maecht die ic u docht te toonen
En die ghy tot u Bruyt so veer ghy mynen raet
VVilt volgen, trouvven sult, doch 'tin u vvil bestaet*

TIM.

*Ic kus u handen voor de gunst, niet alleen desen
Maer die het u ghevalt die sal mijn Huysvrouw vvesen
En op dat ghy dan Heer meucht duydelijc sien, hoe graech
Ick u in alles vvat ghy my ghebiet behaech*

*En dat ick niet en vvil van mijn beloft vervremen
So vvil ick tot mijn Bruyt nu dese Iuffrou nemen
So veer sy selfs haer vvil my vvillichlijck toeseyt*

FEN.

*Vvat my aengaet ic ben tot al het gheen bereyt
Dat Lionato my sal dencken te ghebieden
VVant my mijn ouders hem altijd te volghen rieden*

LIN.

*So vvil ick dan dat ghy sult nemen tot u man
Don Timbre de Cardon, de Graef van Colisan
Die my de eere doet sich op my te verlaten
Hem sult ghy tot de doot niet af-gaen noch verlaten
VVel vvat secht ghy hier toe*

FEN.

V vville is de mijn

TIM.

So sult ghy dan mijn Bruydt en ick u Bruydgom zijn

GIR.

*Ick vvensch u beyde veel ghelucx in al u vveghen
En dat den Hemel u bedauvve met sijn zeghen*

LIO.

*Don Timbre so ghy by geval eer ghy de maecht
Die ghy nu hebt ghetrouet en die de croone draeght
Van alle deuchden daer een Iuffrou op mach roemen
Fenicie vvederom hadt vveten te becommen
VVat hadt ghy vvel ghedaen? en vvat gheleden? om
V eerst ghevvenste Bruyt te cryghen vvederom?*

TIM.

*O Lionato vvilt noch van Fenicie svvyghen
So veer ic haer (o licht) had vveder connen cryghen*

*Ick had daerom gheleen dit svveer ic u ghevvis
 Al vvatter in de vverlt voor pijn te lyden is.
 Maer laes sy is gherust, Fenicie is ghevveken
 Haer mach ic na mijn door eens in den hemel spreken
 De luffrou die ick hier met dese handen hou
 En die ic heden heb ghecoren tot mijn vrou
 Behaecht my vvonder vvel en dat met goede reden
 Ia denck in vreucht met haer mijn leven te besteden
 Maer so ic voor de trou Fenicie vvederom
 Had connen cryghen ach vvat had ick niet daerom
 Gheleden, vvant ick haer so vierichlijck beminde
 Dat ic mijn zinnen opghetoghen gansch bevinde
 VVanneer ic om haer denkck, dan toch tis nu te laet
 Dus datmen daer van svvycht dunckt my den besten raet.*

LIN.

*O Timbre de Cardon, ist mogelijk dat u oogen
 So seer verduystert zijn en met een vlies betoghen?
 Dat ghy niet siet de gheen die ghy hebt ghetrou
 De luffrou die ghy daer so met u handen hout,
 Dat is Fenicie, die ghy nu hebt vervvorven
 En vvaenden over langh om uvvent vvil ghestorven
 S'is niet begraven hoe vvel ghy niet beter vvist
 Maer dat begraven vvas dat is een leghe kist*

TIM.

Ha hemel vvat ic hoor Fenicie in't leven

*Ach vvilt my doch, mijn Son, mijn dorperheyt vergheven
Ist moghelijck dat ick u hier in mijn armen hou
En dat ick dus na by mijn ghevvenste vrou
Mijn lief, mijn vreucht, mijn al,*

FEN.

Mijn son mijn vvel beminde

TIM.

*Ist moghelijck dat den Hemel ons te saem comt binden
Dus op het onversient ô vvoonplaets van mijn ziel
Geen vreemder toeval op devverelt oyt gheviel*

GIR.

*Nu bid ick dat ghy vvilt my (o mijn vrou) vergheven
De misdaet dien ick heb door min aen u bedreven*

FEN.

*Van herten graegh, staet op en spreeckt niet meer daer van
VVant het hier anders niet dan droefheyt vverken can*

GIR.

*Den Hemel loon u gonst, Leonato d'vvyl de tyden
Ons droefheyt heeft verkeert dus haestich in verblyden
Versoeck ick nu op u, dat tot mijn echte vrou
V tvveede dochter, mijn mach vverden, door de trou,*

LIN.

*Soo het mijn Dochters vvil is ben ick vvel te vreden
Devvijl ick u niet can ontsegghen vvel met reden*

GIR.

VVel Edele Iuffrou mijn leven mijn vermaeck

*Vvat antvvoort gheeft ghy doch u Vader op de saeck
Sijn vville is de mijn vvat hy my sal ghebieden
Sal van my als sijn Kint ghehoorsaemlijck gheschieden,*

LIN.

*Devvijlt den hemel voecht so sult ghy dochter dan
Girondes vrouvve zijn en hy sal zijn u man*

TIM.

Ick vvensch u veel ghelucx

FEN.

En ick oock van ghelijcken.

LIO.

Com laet ons dan ons vreucht doen door Messine blijcken.

FINIS.

I. STARTER. Gunst baert Nijdt.

